

LOB QR-HANDLEIDING

Verhalen bij het graf

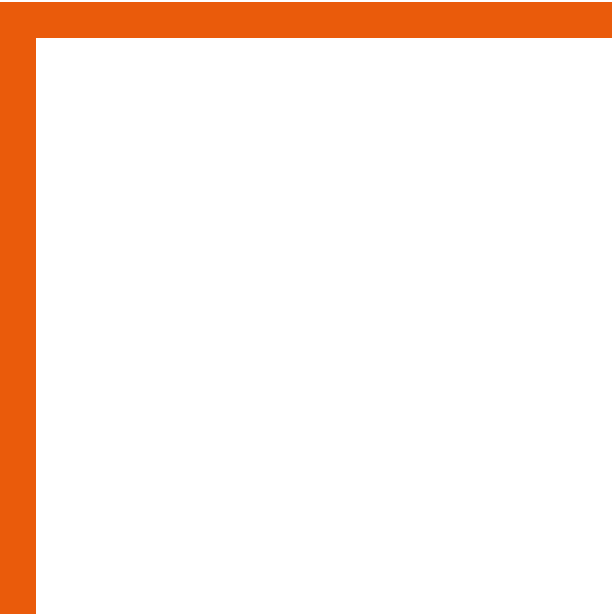
VERHALEN BIJ HET GRAF

Een handleiding voor QR-codes op uw begraafplaats
voor blijvende en levendige herinneringen

Landelijke Organisatie van Begraafplaatsen

Ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van Landelijke Organisatie van Begraafplaatsen (LOB).

COLOFON

Titel

Verhalen bij het graf: Een handleiding voor QR-codes op uw begraafplaats voor blijvende en levendige herinneringen

Geschreven door:

Arie Buizer, Jan Koops, Regina van de Berg & Elise de Bruijn (van Red Thunderbird en namens de gemeente Den Helder) en Esther Kooistra (LOB)

Omslagontwerp:

Saskia Kosterman (LOB)

Opmaak binnenwerk:

Repro gemeente Den Helder

Met dank aan:

Parochie Maria Hertogin van Drenthe, Stichting Begraafplaatsen Oosterwolde & Fochteloo, Gemeente Den Helder & Red Thunderbird

Publicatiedatum:

Mei 2025

Contact:

Landelijke Organisatie van Begraafplaatsen

Postadres:

Fred. Roeskestraat 103

1076 EE Amsterdam

T: 088 7305 444

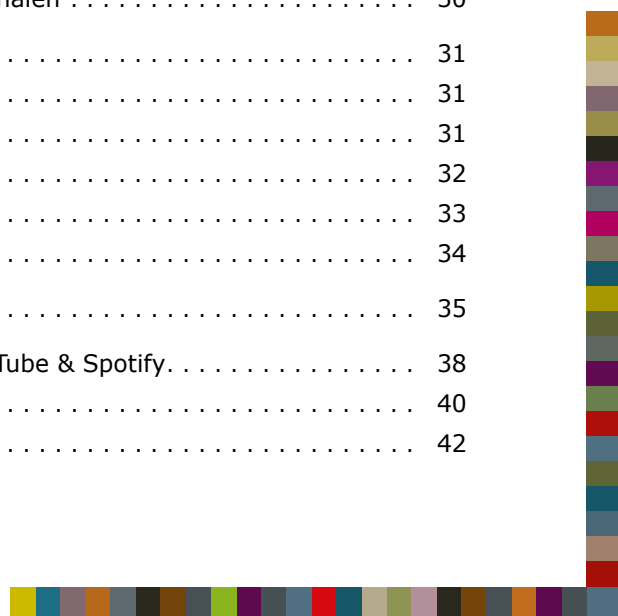
KvK: 41159203

IBAN: NL21INGB0008078772

<https://www.begraafplaats.nl/>

INHOUD

Colofon	2
Gedicht	4
Voorwoord van het bestuur	5
Inleiding Een persoonlijk levensverhaal makkelijk presenteren met moderne middelen	6
Hoofdstuk 1 Wat zijn QR-codes en hoe werken ze?	8
Hoofdstuk 2 Zo zetten drie verschillende begraafplaatsen QR-codes in	10
2.1. Dankzij de QR-code weet u meer over wie er begraven ligt.	10
2.2. Verrassende verhalen van overledenen	10
2.3. Kijken, luisteren, lezen...achter elke steen zit een verhaal.	11
Hoofdstuk 3 Waarom QR-codes inzetten op de begraafplaats?	13
3.1. Wat kunt u bereiken met het inzetten van QR-codes op de begraafplaats?.	14
3.2. Verschillende types informatie die u kunt delen via QR-codes	15
Hoofdstuk 4 QR-codes op de begraafplaats inzetten voor beginners	17
4.1. Stap voor stap uw verhaal publiceren via de LOB	17
4.2. Toelichting op de stappen	19
4.3. Algemene opmerkingen voor als het niet lijkt te werken	24
4.4. Helpdesk LOB	25
Tips om een succes te maken van verhalen via QR-codes	26
Hoofdstuk 5 Inzetten van QR-codes op de begraafplaats voor gevorderden	27
5.1. Website in eigen beheer	27
5.2. Wandelroutes met Google My Maps	27
5.3. Verschillende soorten media: video, foto, audio	28
5.4. Dynamische QR-codes.	28
Hoofdstuk 6 QR-codes plaatsen en onderhouden.	29
6.1. De fysieke locatie van de QR-codes: bordjes, grafstenen, plattengronden, gebouwen	29
6.2. Hoelang werkt de QR-code?.	30
6.3. Onderhoud en updates van de bordjes en de verhalen	30
Hoofdstuk 7 Organisatie & realisatie.	31
7.1. Inventarisatie	31
7.2. Hulp: intern, medewerkers, vrijwilligers.	31
7.3. Partners: gemeente, stichting, bedrijven	32
7.4. Bronnen voor verhalen	33
7.5. Subsidies en financiering.	34
Hoofdstuk 8 Promotie	35
Bijlage 1: Handleidingen voor (meer) gevorderden. YouTube & Spotify.	38
Bijlage 2: QR-codebordjes bestellen	40
Bijlage 3: Een QR-code scannen.	42

QR-CODES VERHALENROUTE BEGRAAFPLAATS....

Namen gaan weer spreken
Uit een levensdocument
Wie ze waren, wat ze deden
Even zichtbaar, in 't moment.

Een laatste rustplaats wordt bezocht
Een graf is méér dan enkel steen
Wat in aarde is verborgen
Blijft waardevol, door álles heen.

Met beeld, geluid,.....een levensloop
Heel het bestaansrecht komt hier vrij
In het passeren van de tijd
Blijft een verhaal, ons dicht nabij.

Het verleden, raakt het heden
Als indrukwekkend monument
De geschiedenis blijft levend
Voor wie stilstaat...en codes scant

Wandelend langs de historie
Leeft hier de herinnering voort
Een naam krijgt beeld en beweging
Hier wordt hun 'ZIJN' nog eens verwoord.

Regina Kikkert, Den Helder

VOORWOORD VAN HET BESTUUR

Op een aantal begraafplaatsen in Nederland is bij verschillende graven een QR-code aangebracht. Bezoekers kunnen door met hun telefoon deze QR-code te scannen, iemands levensverhaal, lievelingsmuziek, foto's of een filmpje bekijken.

Ook is het mogelijk om bijvoorbeeld bij een oorlogsmonument, of een algemeen- (kinder) monument een QR-code te plaatsen en het verhaal over dat monument of uw begraafplaats te delen. Het is een mooie en respectvolle manier om overledenen te eren en te gedenken en om kennis te maken met uw begraafplaats.

De Landelijke Organisatie van Begraafplaatsen (LOB) heeft dit idee omarmd en een handleiding geschreven voor het ontsluiten van verhalen bij het graf en het gebruik van QR-codes op begraafplaatsen. Zo kunnen alle begraafplaatsen in Nederland op een eenvoudige manier hieraan meedoen.

Het bestuur van de LOB bedankt Arie Buizer, Jan Koops, Regina van de Berg, Elise de Bruijn en Esther Kooistra voor het tot stand komen van deze handleiding.

Anja Vink
Voorzitter LOB

Leeswijzer

Voor de handleiding voor QR-codes op uw begraafplaats voor blijvende en levendige herinneringen.

In hoofdstuk 1 leest u wat QR-codes zijn en hoe ze werken. In hoofdstuk 2 maakt u kennis met drie praktijkvoorbeelden. In hoofdstuk 3 gaan we in op het waarom van het presenteren van verhalen via de codes en wat u ermee kunt doen. In hoofdstuk 4 geven we beginners stap voor stap instructies over hoe u zelf verhalen bij het graf kunt ontsluiten via de LOB-website. Hetzelfde doen we in hoofdstuk 5, maar dan voor gevorderden. In hoofdstuk 6 leert u meer over het onderhoud en in hoofdstuk 7 gaan we in op alles wat met de organisatie en realisatie te maken heeft. In hoofdstuk 8 tenslotte, geven we tips over de promotie van de verhalen bij het graf. In de bijlages treft u meer gedetailleerde informatie aan over verschillende onderdelen.

INLEIDING

EEN PERSOONLIJK LEVENSVERRHAAL MAKKELIJK PRESENTEREN MET MODERNE MIDDELEN

Mensen die op een begraafplaats werken, weten als geen ander dat gedenken en herdenken van overledenen op die locatie centraal staat. Na de begrafenis van hun dierbare, komen nabestaanden naar de laatste rustplaats om de herinnering aan hem of haar levend te houden. Voor mensen die wat verder bij de overledene 'vandaan stonden', is de informatie op een grafmonument wat beperkt. Alleen een naam, een geboorte- en sterfdatum, zegt hen niet veel. En dat is jammer, want over degene die daar begraven ligt, is zoveel meer te vertellen.

Het plaatsen van een QR-code bij het graf is een moderne manier om meer over die persoon te vertellen. De QR-code is door een bezoeker van het graf of de geplaatste urn, met een mobiele telefoon te scannen. Vervolgens komt het levensverhaal van de overledene in het scherm in beeld. Er kunnen verhalende teksten gebruikt worden, eventueel ondersteund met afbeeldingen als foto's en korte filmpjes, geluidsopnamen, de rouwkaart en wat verder belangrijk is. De nabestaanden leveren al deze informatie aan of u kunt zelf de teksten opstellen. Zo krijgt de overledene een 'gezicht'.

Tip: Maak een QR-code voor de plattegrond van uw begraafplaats(en). Plaats deze QR-code op het informatie- of mededelingenbord. Zo hebben bezoekers die deze code scannen als ze over de begraafplaats lopen, altijd een digitaal overzicht bij de hand.

Een QR-code wordt met een laser gegraveerd op een metaalchip of kunststofplaatje, of geprint op een weerbestendige sticker. Deze chip of dit kunststofplaatje is klein, discreet en bestand tegen vorst en slecht weer. Het is ook 'hufterproof'. De QR-code krijgt een plek bij het betreffende graf of elders op de begraafplaats. De informatie die u wilt laten zien, horen of lezen, kan altijd aangepast, aangevuld en vernieuwd worden, zonder de QR-code zelf te vervangen.

Informatie over de begraafplaats

Naast het laten lezen, horen en zien van het persoonlijke levensverhaal van een overledene, kunt u ook informatie over de begraafplaats zelf delen. Denk bijvoorbeeld aan informatie over de locatie als historisch, maatschappelijk en/of cultureel erfgoed, interessante flora en fauna die zich op de begraafplaats bevinden, een plattegrond van de begraafplaats of een thema-wandelroute langs oorlogsgraven. Begraafplaatsverhalen houden de geschiedenis ervan levend en verrijken zo een bezoek aan die plek.

Groeiende behoefte aan blijvende en meer persoonlijke herinneringen

Op het bedrijfsbureau van de LOB kregen we steeds vaker vragen over de mogelijkheden en implementatie van deze innovatie. Zeker na de presentatie hierover tijdens de Algemene Ledenvergadering in het najaar van 2023 door de Rooms Katholieke parochie Maria Hertogin van Drenthe. LOB-leden zien de toegevoegde waarde van verhalen bij het graf, om zo te voorkomen dat verhalen van overledenen verdwijnen. Want hoe mooi zou het zijn als een bezoeker of wandelaar op uw begraafplaats iemand die daar rust, beter kan leren kennen? Inclusief bijvoorbeeld de liefhebberijen van die persoon, levensmotto, bijzondere uitspraken, eigenschappen of kwaliteiten, gegevens over de burgerlijke staat, eventuele kinderen en de uitgeoefende beroepen. Als ode aan wat diegene uniek maakte.

Zowel vanuit de houders van begraafplaatsen als van nabestaanden en belanghebbenden, groeit de wens om iemand blijvend in herinnering te houden. Maar waar begint u? En waar begint u aan? Het aanmaken van een herinneringspagina is niet voor iedereen een eenvoudige activiteit. En wat als u niet beschikt over een eigen begraafplaats-website? Of wanneer op de gemeentelijke website de (technische) mogelijkheden voor verhalen bij het graf ontbreekt? Kunt u er dan wel mee 'aan de slag'?

Laagdrempelige hulp van de LOB

De LOB pakte naar aanleiding van die vragen de handschoen op en formeerde een projectteam van diverse LOB-leden. Zij hebben al ervaring met het vullen van een persoonlijke pagina, het presenteren van een begraafplaatsverhaal, het genereren van een QR-code en tot slot, de zogenoemde multimediale ontsluiting. Dat betekent dat u meerdere communicatiemiddelen inzet om het verhaal onder aandacht te brengen van bezoekers.

Verhalen op de LOB-website

Gezamenlijk schreven de leden van deze werkgroep een laagdrempelig stappenplan waarmee u aan de slag kunt als het aanbieden van verhalen ook op uw verlanglijstje staat. De LOB-website heeft hiervoor een uitbreiding gekregen. Binnen het ledendeel, op uw eigen webpagina, is nu een extra 'blok' toegevoegd, waar u zelf (kosteloos en grenzeloos) teksten, foto's en geluidsfragmenten kunt plaatsen. De werkwijze is identiek aan het plaatsen van gegevens over uw begraafplaats(en). En, om het zo makkelijk mogelijk te maken: de LOB-website maakt automatisch voor elk verhaal een uniek webadres aan. Deze kunt u zelf omzetten in een QR-code en bij een externe leverancier laten drukken of in een plaatje laten graveren zodat u ze bij het graf of elders kunt plaatsen.

Het bestuur en medewerkers van het bedrijfsbureau van de LOB én de leden van de werkgroep wensen u succes toe bij het creëren van vele verhalen bij het graf. We zijn benieuwd naar uw ervaringen, bijvoorbeeld met de toepasbaarheid van het stappenplan. Het document kan op basis van uw terugkoppeling wellicht worden verbeterd of verduidelijkt.

Laat u ons weten of en hoe u hiermee aan de slag bent gegaan? Dit kan door een mail te sturen naar lob@begraafplaats.nl. Veel succes alvast!

HOOFDSTUK 1

WAT ZIJN QR-CODES EN HOE WERKEN ZE?

In dit hoofdstuk gaan we in op wat QR-codes zijn, hoe ze werken, wat u ermee kunt en hoe u ze scant.

Wat zijn QR-codes?

QR-codes, oftewel Quick Response codes, zijn tweedimensionale codes die snel en eenvoudig gescand kunnen worden met een mobiele telefoon. Ze werken vergelijkbaar met de barcodes die bij een kassa worden gescand, maar bevatten veel meer informatie. Van een eenvoudige webpagina tot contactgegevens of zelfs een betaalverzoek; QR-codes maken directe toegang tot digitale informatie mogelijk.

Hoe werkt een QR-code?

Een QR-code wordt gemaakt met behulp van een online QR-codegenerator. Informatie, zoals een webadres (ook wel URL genoemd), wordt opgeslagen in een patroon van zwart-witte vierkanten die zowel horizontaal als verticaal worden gelezen. QR-codes worden steeds vaker gebruikt. Bijvoorbeeld op producten en in reclames. U komt ze dus nogal eens tegen in de praktijk van alledag. Zodra u de QR-code met een mobiele telefoon scant, opent in de webbrowser de bijbehorende informatie. QR-codes komen steeds meer voor bij een afspraak in het ziekenhuis of theatervoorstelling. U ontvangt de QR-code per mail of app in uw telefoon en houdt het scherm met de QR-code voor de zogenaamde 'reader' om toegang te krijgen.

Wat kunt u hiermee op een begraafplaats?

QR-codes maken het gemakkelijk en discreet om waardevolle informatie te ontsluiten op een begraafplaats. Met een kleine QR-code kunt u een hele webpagina aan informatie delen. Op de webpagina kunt u vervolgens teksten, foto's, video's of audiofragmenten plaatsen. Steeds vaker worden QR-codes daarom ingezet om bezoekers van een begraafplaats op een gemakkelijke en eenvoudige manier te informeren. Denk bijvoorbeeld aan algemene informatie over de begraafplaats. Maar ook de verhalen 'achter' een graf of monument kunnen gedeeld worden met een QR-code met één scan via het scherm van een mobiele telefoon of iPad.

Foto: Stichting Begraafplaatsen Oosterwolde & Fochteloo

Door informatie zo toegankelijk te maken, vergroot dat de betrokkenheid van bezoekers bij de begraafplaats, is de ervaring. Het geeft extra betekenis aan de ervaring. In hoofdstuk 2 geven we voorbeelden van hoe drie specifieke begraafplaatsen al gebruik maken van QR-codes en welke andere mogelijkheden er nog zijn om QR-codes in te zetten.

Hoe scant een bezoeker een QR-code op uw begraafplaats?

Een QR-code scant men meestal met een smartphone. Afhankelijk van het type telefoon dat de bezoeker heeft, kan dit via de camera-app op een smartphone of met een programma dat de bezoeker op zijn telefoon installeert. Ditzelfde geldt ook voor de iPad of andere tablet. Het scannen van een QR-code is daarmee erg toegankelijk. In bijlage 3 delen we een korte handleiding voor bezoekers met een stap voor stap uitleg over hoe zij een QR-code kunnen scannen met hun smartphone. Gebruik deze gerust ook op uw begraafplaats om bezoekers wegwijs te maken!

Foto: Peter van Aalst

HOOFDSTUK 2

ZO ZETTEN DRIE VERSCHILLENDE BEGRAAFPLAATSEN QR-CODES IN

We delen in dit hoofdstuk drie praktijkvoorbeelden van begraafplaatsen die QR-codes inzetten. Zo maken ze op een moderne manier de verhalen en geschiedenis toegankelijk voor hun bezoekers. En versterken ze de verbinding tussen het verleden en het heden.

2.1. Dankzij de QR-code weet u meer over wie er begraven ligt

Verhalen aan het graf - Maria Hertogin van Drenthe

<https://mariahertoginvandrenthe.nl/>

Een kerkhof en begraafplaats kunnen worden gezien als het stenen archief van een dorp: aan de hand van de verhalen van de overledenen kan de geschiedenis soms mooi worden afgelezen. Het zijn soms mooie, vrolijke gebeurtenissen, maar ook indringende, trieste voorvallen die de revue passeren. Dit is de insteek waarom de parochie Maria Hertogin van Drenthe verhalen aan het graf (<https://mariahertoginvandrenthe.nl/verhalen-aan-het-graf>) heeft opgezet.

"Je brengt iemand een beetje tot leven."

Op deze website wil de parochie verschillende van die verhalen naar voren brengen. Het gaat hier om de verhalen van mensen die een bijzondere betekenis hebben gehad voor hun dorp of kerk. Onder andere pastoors die begraven zijn op hun begraafplaatsen.

De betreffende graven zijn voorzien van een paaltje met QR-codeplaatje. Bezoekers die de QR-code met hun mobiele telefoon scannen, komen op de pagina van de site met het betreffende verhaal. Ook kunnen zij bewegende beelden en geluidsfragmenten toevoegen op het eigen YouTube kanaal. Via Google Maps kunnen bezoekers naar een graf toelopen dat ze gevonden hebben via de functie 'Graven zoeken' op onze website.

Ook voor rechthebbenden is het mogelijk om het verhaal van de overledene te vertellen via een QR-code bij het graf. Men kan dit doen door het levensverhaal aan te leveren, het liefst met foto's. Hiervoor kan de tekst van het bidprentje gebruikt worden of bijvoorbeeld het in memoriam, uitgesproken op de uitvaart. Als richtlijn gaat de parochie uit van één A4'tje per overledene.

Nabestaanden kunnen de informatie mailen naar de beheerder die de informatie vervolgens online plaatst. Er zijn voor de nabestaanden geen kosten aan verbonden. Het bordje met de QR-code wordt op de (liggende) grafplaat geplakt.

De parochie behoudt zich het recht voor, om in uitzonderlijke gevallen, een verhaal niet te plaatsen.

2.2. Verrassende verhalen van overledenen

Stichting Begraafplaatsen Oosterwolde & Fochteloo

<https://www.sbof.nl>

De Stichting Begraafplaatsen Oosterwolde en Fochteloo (verder SBOF) was al erg vroeg met het plaatsen van verhalen op hun website (<https://www.sbof.nl/verhalen/>); verhalen over mensen die op een van hun begraafplaatsen de laatste rustplaats hebben gekregen.

Zeer bewust koos de stichting ervoor om niet alleen bekende dorpsgenoten te portretteren, maar ook verhalen op te nemen over ingrijpende ongelukken, het oudste monument, oorlogsslachtoffers, een brandstofhandelaar, enzovoort. Een doorsnee van de bevolking dus. Het gedecoreerd zijn met een Koninklijk lintje was geen criterium bijvoorbeeld. Misschien juist niet.

"Vooral de rubriek 'verhalen' was leuk om te lezen. Je denkt 'Oh ja, die en die, wie was dat ook alweer'. Dit draagt echt bij aan stukje historie van Oosterwolde-Fochtelloo."

Foto: Stichting Begraafplaatsen
Oosterwolde & Fochtelloo.

Om die verhalen niet alleen toegankelijk te maken voor de bezoekers van de website, maar ook voor bezoekers die fysiek op de begraafplaats zijn, nam de stichting al vrij snel ook het initiatief om QR-codes bij een graf te plaatsen als daarover een verhaal op de website staat. Dit uiteraard alleen als de rechthebbende toestemming had verleend.

Momenteel staan ruim veertig verhalen op de website. Bij slechts enkele verhalen is geen QR-code bij het graf te vinden!

Op enkele verhalen na zijn ze allemaal door iemand van de stichting geschreven. De SBOF wil de inhoud van haar website graag volledig zelf in de hand houden. Daarom zijn de door nabestaanden ingestuurde verhalen geredigeerd om een vorm van eenheid in taal en opmaak te bereiken.

De SBOF genereert de QR-code van de URL (het webadres) via de QR-generator van Adobe (zie: <https://www.adobe.com/express/feature/image/qr-code-generator>). Vervolgens laat de SBOF bij een lokaal bedrijf de QR-plaatjes maken. Zij lasergraveren het in TroLase, een UV-bestendig laminaat op acrylbasis voor toepassingen binnen én buiten. Kosten: nog geen € 10,00 per plaatje (prijspeil 2025). Het plaatje wordt vervolgens bevestigd op de schuin aflopende bovenkant van een paaltje dat bij het graf wordt geplaatst (zie foto).

2.3. Kijken, luisteren, lezen... achter elke steen zit een verhaal

Verhalenroute Algemene begraafplaats Den Helder

www.verhalenbegraafplaatsdenhelder.nl

Wie was Dorus Rijkers van wie de naam terugkomt op een aantal Helderse straatnaambordjes? Net als Cornelis Dito of Cornelis van Herwerden. Hoe kwam Jacob Bakker aan zijn bijnaam 'Tabbie' en wie rust er onder de oudste steen op de begraafplaats? Op de meer dan 400 jaar oude Algemene Begraafplaats Den Helder zijn 35 historische verhalen over personen en 5 bonusverhalen over bijzondere plekken en restauratie vastgelegd. Samen schetsen ze een uniek beeld van de lokale geschiedenis en cultuur.

"Je kon vragen naar Jacob Bakker wat je wilde, niemand die hem kende. Maar als je naar Tabbie vroeg, wist iedereen 't."

(Maarten Noot over het verhaal van Jacob Bakker op de Algemene begraafplaats Den Helder)

De verhalen zijn onderverdeeld in vijf thema's: Zeerredders en Walvisvaarders, Grote Monumenten, Oude Stenen, de Joodse begraafplaats en een Bonus thema. Elk verhaal is geselecteerd uit het werk van schrijvers als Jan T. Bremer en Jack Ambriola. In totaal zijn er vier boeken geschreven over de begraafplaats.

De Verhalenroute komt voort uit de rondleidingen van onder andere Jack Ambriola en Maarten Noot die aanstekelijk verhalen vertelden. Die zaten altijd vol. 'Die moeten we vastleggen!', was de wens van de Stichting Historische Grafmonumenten en de gemeente Den Helder. Zo brengen deze historische verhalenvertellers de geschiedenis tot leven bij de graven zelf; met een QR-code die naar een webpagina leidt over die persoon. Op de speciaal ontwikkelde website over de Verhalenroute vindt de bezoeker een video, podcast en de tekst uit de boeken. Op deze website staat ook de Google Maps-route die de bezoeker langs de verschillende graven leidt. Dankzij deze multimediale aanpak is er voor iedereen een passende manier om de geschiedenis te beleven.

Foto: Peter van Aalst.

De ontwikkeling stopt daar overigens niet. Inmiddels is ook een chatbot toegevoegd. Daarin kunnen bezoekers vragen stellen. De chatbot geeft antwoord op basis van een grote hoeveelheid betrouwbare informatie die erin is gestopt. In de toekomst zou het zomaar kunnen zijn dat u als het ware met Dorus Rijkers 'zelf' in gesprek bent over zijn avonturen als zeeredder.

'De historische verhalenvertellers brengen de boeiende geschiedenis van onze roemruchte helden echt tot leven.'

(Wethouder Martin Zuiddam over de Verhalenroute in Den Helder)

De multimediale aanpak van deze Verhalenroute kwam tot stand door een nauwe samenwerking tussen de Stichting Historische Grafmonumenten en de gemeente Den Helder. Ook de Helderse Historische Vereniging was betrokken. De productie – van concept tot uitvoering en communicatie – werd verzorgd door een bureau, Red Thunderbird en met medewerking van RedMouse Productions. De financiering daarvan, inclusief de kosten voor de website, was mogelijk door een financiële bijdrage uit het Wijkconvenant Samenwerken in de wijk.

HOOFDSTUK 3

WAAROM QR-CODES INZETTEN OP DE BEGRAAFPLAATS?

Een plek maken waar herinneringen tot leven komen

In dit hoofdstuk bekijken we hoe u QR-codes op een doordachte manier kunt inzetten, wat u hiermee kunt bereiken en wat dat kan betekenen voor uw begraafplaats.

Een begraafplaats is een plek vol verhalen. Achter elk grafmonument schuilt een leven, een geschiedenis die het waard is om verteld te worden. Met QR-codes kunt u deze verhalen op een toegankelijke en respectvolle manier delen. Dat maakt de begraafplaats tot meer dan een verzameling grafmonumenten; het wordt een plek waar herinneringen tot leven komen.

Stel, u bezoekt een oude begraafplaats waar u een QR-code op een grafmonument tegenkomt. Nieuwsgierig scant u de QR-code en ineens staat u oog in oog met het levensverhaal van de persoon die hier begraven ligt. U ziet jeugdfoto's en leest over de impact die ze had op haar gemeenschap. Wat eerst een naam en twee jaartallen waren, verandert in een levendig beeld van een mens met dromen, liefdes en uitdagingen; alsof de graven op de begraafplaats zelf beginnen te spreken.

Foto: Peter van Aalst.

Door verhalen via QR-codes toegankelijk te maken, komt deze informatie eenvoudig beschikbaar. Ideaal is het wanneer elk verhaal een eigen webpagina heeft, zodat elke QR-code direct doorverwijst naar relevante en unieke inhoud. Dit maakt een begraafplaats niet alleen een plek van herinnering, maar ook een inspirerende locatie om te wandelen, te ontdekken en te beleven.

Zeker in een tijd waarin begraven minder vanzelfsprekend en populair lijkt te worden, is het belangrijk om begraafplaatsen relevant te houden door andere belevingswaarden toe te voegen. QR-codes kunnen helpen de begraafplaats interessant te maken voor bezoekers. Denk hierbij ook aan wandelaars, geschiedenisliefhebbers, scholieren en studenten. Dankzij de QR-codes kunnen bezoekers op een respectvolle manier leren over de begraafplaats, de lokale geschiedenis en over de levens van de overledenen.

3.1. Wat kunt u bereiken met het inzetten van QR-codes op de begraafplaats?

"Ik vind het een prachtig initiatief van de stichting om verhalen op de site te zetten en ze door QR-codes ook voor bezoekers toegankelijk te maken."

(Bezoeker over de verhalen van Stichting Begraafplaatsen Oosterwolde & Fochteloo)

Betrokkenheid vergroten en kennis over geschiedenis delen

Op begraafplaatsen liggen vaak mensen begraven die een belangrijke rol speelden in de lokale geschiedenis. Maar voor jongere generaties kan dat verleden soms ver weg of abstract aanvoelen. QR-codes maken het mogelijk om op een toegankelijke manier kennis te maken met de lokale geschiedenis. Door dit te ondersteunen met foto's, oude krantenartikelen of filmfragmenten wordt de geschiedenis toegankelijker. Hiermee geven QR-codes toegang tot nieuwe vormen van educatie, zowel op individueel niveau als bijvoorbeeld voor scholen. QR-codes helpen zo om het stof van het verleden af te blazen en het tastbaar en betekenisvol te maken.

Mogelijkheden voor herdenking

QR-codes dragen bij aan een bredere en meer interactieve vorm van herdenken. Families kunnen het levensverhaal van een dierbare delen, scholen kunnen educatieve routes uitzetten en gemeenschappen kunnen samen werken aan het levend houden van lokale geschiedenis. Op bijzondere herdenkingsmomenten kunnen QR-codes expliciet ingezet worden. Zo kan de jaarlijkse herdenking op 4 mei aanleiding zijn om de verhalen van burgerslachtoffers uit te werken en te delen in een speciale reeks verhalen. Of een QR-code kan gebruikt worden om bezoekers tijdens de herdenking te laten luisteren naar een ooggetuigenverslag, te kijken naar foto's van lokale verzetsstrijders of een brief uit de oorlog te lezen. Dit maakt het herdenkingsmoment tastbaar en persoonlijk, vooral voor jongere generaties die geen directe herinnering meer hebben aan de herdachte gebeurtenissen.

Foto: Links een oorlogsgraf van Stichting Begraafplaatsen Oosterwolde & Fochteloo.

3.2. Verschillende types informatie die u kunt delen via QR-codes

De mogelijkheden die het inzetten van QR-codes op een begraafplaats biedt, zijn eindeloos. In principe kan een QR-code verwijzen naar elk type informatie, als het maar online opgeslagen en via een internetadres toegankelijk is. Een aantal ideeën voor de mogelijkheden en wat voor type en/of vorm van informatie kan worden gedeeld, treft u hieronder aan:

- **Verhalen van overledenen als weerspiegeling van de lokale geschiedenis**

Een begraafplaats is als het ware het stenen archief van een dorp of stad. De personen die er begraven of bijgezet zijn, hebben elk een eigen verhaal dat deel uitmaakt van de lokale geschiedenis. Het zijn soms mooie, vrolijke gebeurtenissen, maar ook indringende, trieste voorvallen die de revue (kunnen) passeren.

- **Overledenen herdenken**

QR-codes bieden een uitgelezen mogelijkheid om overledenen bij het graf te herdenken. Hierbij zijn er grofweg twee uitgangspunten van waaruit de overledenen herdacht kunnen worden:

- Het perspectief van nabestaanden, die een persoonlijk verhaal over een overleden dierbare kunnen aanleveren.
- Een minder persoonlijk, maar beschrijvend verhaal over het leven van de overledene.

Om te beginnen kunt u als begraafplaats actief nabestaanden of andere rechthebbenden benaderen om een verhaal aan te leveren. Het kan goed zijn daarbij wat algemene voorwaarden mee te geven over bijvoorbeeld de lengte van het verhaal en het maximum aantal afbeeldingen. Daarnaast is het een overweging of er nog een 'eindredacteur' moet zijn die taalfouten verbetert en eventuele andere (ongewenste) inhoud verwijdt.

Ook is het een optie om de regie volledig in eigen hand te houden en als begraafplaats zelf zorg te (laten) dragen voor de verhalen. Zolang er nog een rechthebbende is die grafrechten betaalt, is het verstandig om hen te betrekken bij het verhaal en hen te laten accorderen, of hen op z'n minst te informeren.

Welke van de twee opties het ook wordt: beide soorten verhalen kunnen worden ondersteund door een QR-code bij het graf of op het monument.

*"Dit soort prachtige verhalen moet je vastleggen,
anders verdwijnen ze."*

(Peter van Aalst over de Verhalenroute in Den Helder)

- **Biodiversiteit en natuur**

Veel begraafplaatsen hebben bijzondere flora en fauna. Denk aan monumentale bomen, zeldzame planten en vogels die juist hier een rustige broedplaats vinden. Ook mossen, korstmossen en andere kleine organismen die op en rondom de stenen groeien, spelen een belangrijke rol in het ecosysteem. Ze vertellen iets over de ouderdom van de monumenten, de luchtkwaliteit en de biodiversiteit op de begraafplaats. Door QR-codes te plaatsen bij specifieke bomen, bloemenvelden, grafstenen of natuurgebieden kunnen bezoekers ontdekken welke soorten hier leven en waarom ze belangrijk zijn voor het ecosysteem.

Foto: Stichting Begraafplaatsen Oosterwolde & Fochteloo

- **Bijzondere graven, grafmonumenten of monumenten**

Bijzondere graven, grafmonumenten of monumenten zijn erg geschikt om iets over te vertellen. Denkt u bijvoorbeeld aan een QR-code op een kapel of metaheerhuis, een bijzonder oude steen, of een monument voor oorlogsslachtoffers.

- **Gemeentelijke begraafplaatsen**

QR-codes op de LOB-website kunnen door gemeentelijke begraafplaatsen worden gebruikt voor het toegankelijk maken van algemene informatie die men niet op de algemene gemeentelijke website kan of mag publiceren. Denk hierbij aan (directe) contactgegevens.

- **Donaties**

QR-codes zijn ook geschikt om bezoekers van de begraafplaats uit te nodigen een donatie te doen. Zo kunt u een QR-code plaatsen bij de ingang van uw begraafplaats, bijvoorbeeld in een informatiekast of folder. Na het scannen van de QR-code kan een bezoeker een donatie doen, bijvoorbeeld voor het onderhoud van de begraafplaats of de organisatie van een lichtjesavond.

HOOFDSTUK 4

OR-CODES OP DE BEGRAAFPLAATS INZETTEN VOOR BEGINNERS

In dit hoofdstuk leggen we u, als u beginner bent, stap voor stap uit hoe u op een eenvoudige manier een verhaal bij het graf te maken op een webpagina, gehost (geplaatst) bij de LOB. Ook bespreken we een aantal punten waar u rekening mee moet houden bij het inzetten van QR-codes op uw begraafplaats.

Binnen het ledendeel van de LOB-websiteomgeving heeft u - als lid - nu de mogelijkheid om de verhalen van uw begraafplaats te plaatsen. Via uw eigen webpagina op het ledendeel van de LOB-website, maakt u verhalen aan waar een unieke URL aan wordt verbonden. Die zet u vervolgens om in een QR-code, die u daarna in een bordje laat graveren of op een weersbestendige sticker laat afdrukken. Zo kunt u via de website van de LOB zo makkelijk mogelijk beginnen met het delen van verhalen bij het graf.

Deze optie is vooral geschikt als u zelf geen eigen website heeft, daar als algemene begraafplaats op de gemeentelijke website geen mogelijkheid toe heeft, als u niet erg technisch ingesteld bent of weinig tijd en middelen heeft, maar wel graag QR-codes wilt inzetten om de beleving van bezoekers te verrijken.

4.1. Stap voor stap uw verhaal publiceren via de LOB

Alleen voor leden van de LOB

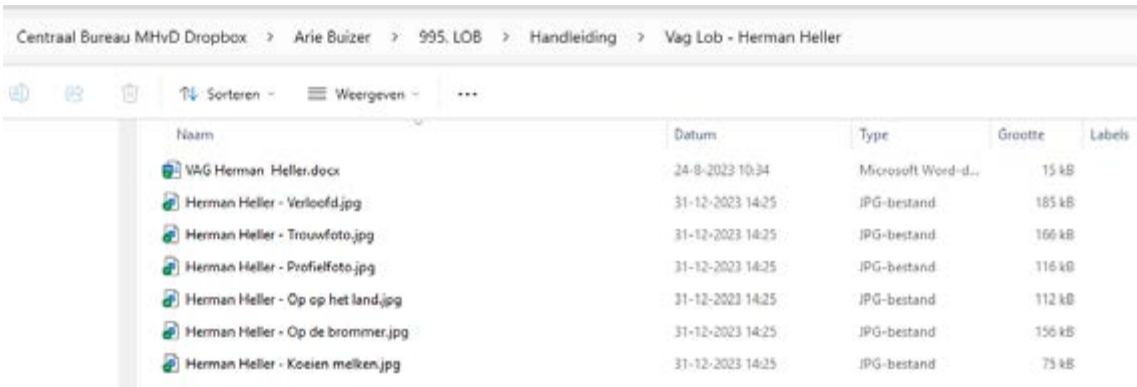
Om verhalen bij het graf te genereren logt u in op het ledendeel van de LOB-website. U moet lid zijn van de LOB om deze functionaliteit te kunnen gebruiken. U kunt dan op een heel eenvoudige manier een websitepagina bouwen, zonder dat er kennis nodig is van software om websites te genereren, zoals bijvoorbeeld WordPress.

We raden aan om eerst alle gegevens en documenten die u nodig heeft op te slaan op uw computer of laptop in één map bij elkaar.

Wat heeft u nodig:

- Een profielfoto voor bij het verhaal
- Tekst, het verhaal zelf
- Foto's bij het verhaal, maximaal 6
- Eventueel een link van een YouTube video
- Eventueel een link van een Spotify pagina

Dat zou er zo uit kunnen zien:

Centraal Bureau MHvD Dropbox > Arie Buizer > 995. LOB > Handleiding > Vag Lob - Herman Heller				
Sorteren - Weergeven - ...				
Naam	Datum	Type	Grootte	Labels
VAG Herman Heller.docx	24-8-2023 10:34	Microsoft Word-d...	15 kB	
Herman Heller - Verloofd.jpg	31-12-2023 14:25	JPG-bestand	185 kB	
Herman Heller - Trouwfoto.jpg	31-12-2023 14:25	JPG-bestand	166 kB	
Herman Heller - Profielfoto.jpg	31-12-2023 14:25	JPG-bestand	116 kB	
Herman Heller - Op op het land.jpg	31-12-2023 14:25	JPG-bestand	112 kB	
Herman Heller - Op de brommer.jpg	31-12-2023 14:25	JPG-bestand	156 kB	
Herman Heller - Koeien melken.jpg	31-12-2023 14:25	JPG-bestand	75 kB	

STAP VOOR STAP AAN DE SLAG MET DE BASISSTECHNIEK

Nadat u alle gegevens voor een verhaal heeft verzameld, kunt u een verhaal aanmaken op uw eigen webpagina op de LOB-website. We delen kort welke stappen u moet doorlopen. Daarna volgt, op sommige stappen, een uitgebreidere toelichting.

- a. Log in bij de LOB (<https://www.begraafplaats.nl/inloggen/>)
- b. Klik op het 1^e blok Mijn account & Mijn webpagina
- c. Klik in het blok Verhalen bij het graf op het Plusteken
- d. Vul in het volgende blok de gewenste gegevens in (in ieder geval Naam begraafplaats en Voornaam)
- e. Na het opslaan komt u terug in het blok Verhalen bij het graf en kunt u de nu net aangemaakte pagina gaan bewerken. Klik op de te bewerken pagina.
- f. U komt nu op een pagina met 6 blokken.
- g. In het bovenste blok ziet u de unieke URL, hier kunt en hoeft u niets aan te wijzigen.
- h. Als u foto's wilt uploaden, moet u om de pagina te kunnen plaatsen akkoord geven op de vraag of de foto's vrij van rechten zijn. Zolang u dat akkoord niet geeft, komen ze ook niet tevoorschijn op uw voorbeeld van het verhaal.
- i. In het blok 'Gegevens verhaal' kunt u alsnog zaken aanpassen. Dit heeft geen invloed op de URL.
- j. In het blok uitgelichte afbeelding kunt u de profielfoto bij het verhaal uploaden en verticaal bijwerken.
- k. In het blok 'Tekst schrijven/wijzigen' kunt u de gewenste tekst uploaden uit bijvoorbeeld een Word-document. De opmaak daarvan wordt behouden. U kunt desgewenst in de tekst links plaatsen van YouTube en Spotify (zie ook bijlage 2). Deze worden dan tussen de alinea's in de tekst geplaatst.
- l. In het blok 'Afbeeldingen' kunt u maximaal zes foto's uploaden en er één algemeen onderschrift onder plaatsen.
- m. Daarna kunt u een voorbeeld bekijken van hoe uw verhaal eruit komt te zien.
- n. Als u tevreden bent, kunt u een goedkeuring aanvragen op de tekst bij het bedrijfsbureau van de LOB. Na deze goedkeuring wordt de pagina gepubliceerd en zichtbaar voor de buitenwereld.
- o. Nadat de pagina is gepubliceerd, kunt u de URL ophalen en deze gebruiken om een QR-code te genereren, bijvoorbeeld met behulp van Adobe of een online QR-code generator. De QR-code kunt u vervolgens op een bordje laten drukken of laten ingraveren. Voor meer tips voor het bestellen van QR-codebordjes, verwijzen we u graag naar bijlage 2.

4.2. Toelichting op de stappen

Hieronder lichten we zes van de bovenstaande stappen toe.

G. Unieke URL

De unieke URL (het webadres) wordt automatisch door de website gegenereerd. Hier hoeft u verder niets aan te doen. Voor de technenuten een korte toelichting (Niet geïnteresseerd? Dan kunt u direct door naar blok H).

De URL voor elke pagina wordt zodanig opgebouwd dat er geen namen van de content in verwerkt is. Want als u die wijzigt, zou de QR-code niet meer werken. Een voorbeeld van een URL van een pagina: <http://www.begraafplaats.nl/verhalen-bij-het-graf/1745437127-2062>

De opbouw van deze URL is als volgt:

1. Wordt door de website gegenereerd <http://www.begraafplaats.nl/verhalen-bij-het-graf>
2. Tijdstempel van de aanmaakdatum van de pagina /1745437127
3. Nummer van de pagina bij het LOB -2062

Er is een reden dat er een tijdstempel wordt aangemaakt: als u inlogt op de site van het LOB na het scannen van een QR-code, zou u kunnen raden dat er ook een pagina is met nummer 2061. Om dit te voorkomen is er technisch een tijdstempel van de aanmaakdatum en tijd van de pagina toegevoegd. Die is niet makkelijk te raden voor niet-technenuten.

The screenshot shows the 'timestamp-converter.com' website. A red arrow points from the 'Unix-tijdstempel' input field (1745691011) to the 'Datum Tijd (uw tijdzone)' output field (26 april 2025, 20:10:11) in the 'Uw tijdzone' section. The website displays the following data:

Unix-tijdstempel	
Tijdstempel	1745691011
Tijdstempel in milliseconden	1745691011000
ISO 8601	2025-04-26T18:10:11.032Z
Datum Tijd (UTC)	26 april 2025, 18:10:11
Datum Tijd (uw tijdzone)	26 april 2025, 20:10:11

ISO 8601	
ISO 8601	2025-04-26T18:10:11.032Z
Tijdstempel	1745691011
Tijdstempel in milliseconden	1745691011000
ISO 8601	2025-04-26T18:10:11.032Z
Datum Tijd (UTC)	26 april 2025, 18:10:11
Datum Tijd (uw tijdzone)	26 april 2025, 20:10:11

UTC	
Datum	2025-04-26
Tijd	18:10
Secunde	11
Tijdstempel	1745691011
Tijdstempel in milliseconden	1745691011000
ISO 8601	2025-04-26T18:10:11.032Z
Datum Tijd (UTC)	26 april 2025, 18:10:11
Datum Tijd (uw tijdzone)	26 april 2025, 20:10:11

Uw tijdzone	
Datum	2025-04-26
Tijd	20:10
Secunde	11
Tijdstempel	1745691011
Tijdstempel in milliseconden	1745691011000
ISO 8601	2025-04-26T18:10:11.032Z
Datum Tijd (UTC)	26 april 2025, 18:10:11
Datum Tijd (uw tijdzone)	26 april 2025, 20:10:11

H. Verklaring dat gebruikte foto's vrij van rechten zijn.

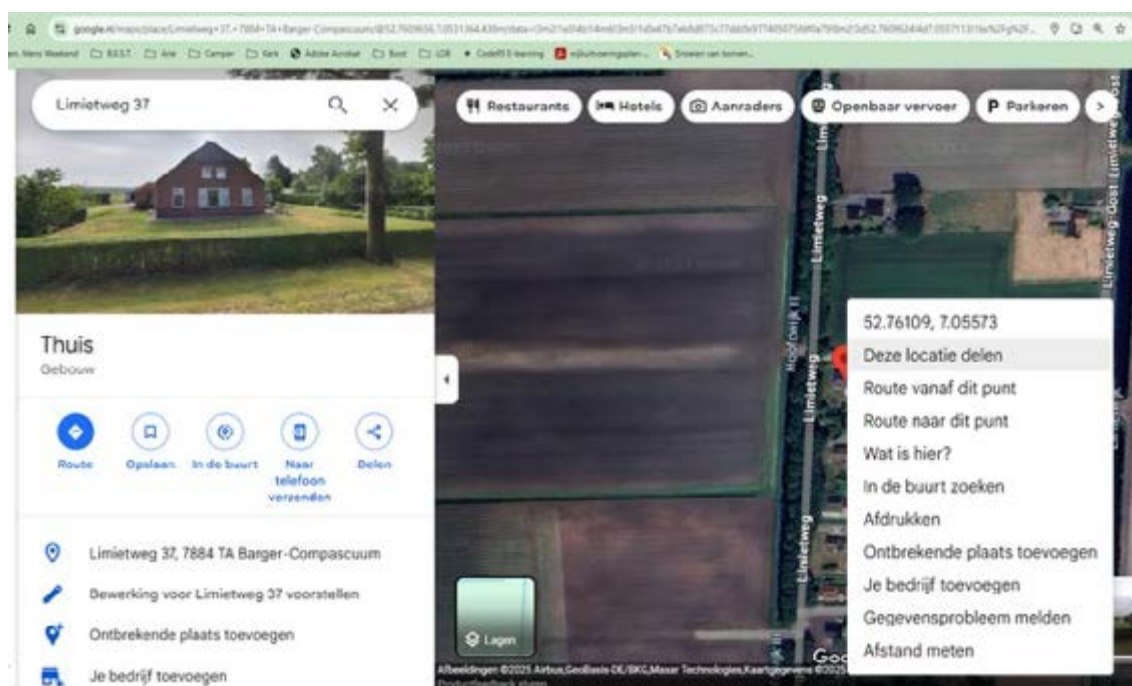
U moet hier een akkoord op geven. Dit is een verantwoordelijkheid van degene die ingelogd is op de LOB-website en de pagina aanmaakt. Als u de foto's wel uploadt maar geen akkoord geeft dat ze vrij van rechten zijn, worden ze niet op de voorbeeldpagina en uiteindelijk niet op de website getoond. U kunt dit eventueel later herstellen.

I. Gegevens verhaal

Hier vult u verschillende gegevens bij het verhaal in. Dit kan later aangepast worden zonder dat het de URL beïnvloedt, door op het potloodje rechtsboven in dit blok te klikken.

- U moet normaliter één of meerdere voornamen opgeven en een achternaam. Eventueel kunt u deze twee velden ook leeglaten, maar dat is niet de bedoeling bij een verhaal bij een graf.
- U moet een geboortjaar en overlijdensjaar opgeven, dit om te voorkomen dat de content voor een ander doel gebruikt gaat worden dan verhalen bij het graf. De tekens voor geboortjaar en overlijdensjaar (de alt tekens) worden altijd getoond op de websitepagina.
- U kunt de GPS-coördinaten invullen; dan wordt er een kaart in Google Maps getoond onderaan op elke verhalenpagina.

Om de GPS-coördinaten van een graf te bepalen, kunt u de app My GPS Coordinates op uw mobiele telefoon downloaden. U kunt het graf ook opzoeken op Google Maps en daar dan rechtsklikken op het pijltje. U krijgt dan de GPS-coördinaten te zien (zie onderstaande afbeelding). Een derde optie is om op de oranje link GPS-coördinaten zoeken klikken en het adres daar invullen, dan krijgt u ook de GPS-coördinaten van het graf.

- Na het invullen van de gegevens klikt u rechtsboven op de knop opslaan. Dan ziet het scherm voor opslaan er zo uit:

Gegevens wijzigen ✕

ANNULEREN OPSLAAN

Voornaam *

Wim

Achternaam *

Wehkamp

Geboortejaar * Jaar van overlijden *

1950 2016

Breedtegraad Lengtegraad

52.75508724 7.03693360

U kunt hier afwijkende **GPS coördinaten** opzoeken.

Noot

De eerste keer dat u direct bij aanmaken van de pagina het blok gegevens invoert, is de kop van dit blok 'Gegevens'. Wijzigt u dit later, dan verandert het in de kop 'Gegevens wijzigen'.

J. Uitgelichte afbeelding

Dit blok komt de eerste keer met de melding dat u nog geen profielfoto van de overledene heeft toegevoegd. U kunt klikken op de oranje link en dan een profielfoto uploaden van uw PC of laptop. Ook kunt u een tekst opgeven. Als u klikt op opslaan, krijgt u de vraag of u de uitsnede wilt opslaan. U kunt eerst de foto nog uitsnijden door erin te klikken en het balkje rechts (zie pijl in de afbeelding) verticaal omhoog of omlaag te schuiven. Zodra u tevreden bent, kunt u de uitsnede opslaan. Die zou er als volgt uit kunnen zien:

K. Tekst schrijven of wijzigen

Hier kunt u de tekst van het levensverhaal kwijt. Deze kunt u uit uw Word-document kopiëren en plakken. Hierbij worden de meeste Word-indelingen zoals alinea's meegenomen, maar lang niet altijd alle. Foto's uit een Word-document neemt de website niet mee over. Wel kunt u in de tekst een link naar een YouTube-video of een Spotify-geluidsfragment toevoegen. Door deze aan te klikken, wordt de geïnteresseerde lezer van het verhaal naar de inhoud van die link geleid.

Dat kan er als volgt uitzien:

Van toen hij ook nog met zijn vader vergaderde in Amsterdam droeg de in Barger-Compascuum geboren vader "vies botsten letterlijk tegen elkaar op", zegt Gré Wehkamp. „Ik wilde naar het toilet en Wim kwam daar net vandaan. Na de botsing kreeg ik van hem een glas drinken. Het voelde meteen vertrouwd. Wim was een leuke jongen en zag er goed uit. Beslist geen brancieschopper. We zijn nooit meer bij elkaar weg gegaan.”

Wim Wehkamp werd op 6 november 1950 geboren in Barger-Compascuum en groeide op in een gezin met vijf kinderen. „Vier jongens en één meisje, Leny. Wim was de oudste van de jongens”, zegt broer Henk. Muziek speelde een belangrijke rol in het gezin. Na het eten werd geregeld de gitaar gepakt en werden er samen liedjes gezongen. Vader Herman was postbode, dingent van verschillende koren en organist in de plaatselijke Sint Theresiakerk. Al gauw trad Wim Wehkamp in de voetsporen van zijn vader. Op zijn 14de nam hij al zitting achter het kerkorgel om een koor te begeleiden.

https://youtu.be/JDSRU4IOVbU?i=0_fc9E9TC9Vu0&t=4

Als katholieke jongen ging Wim Wehkamp uiteraard ook naar de Sint Theresiaschool. Daar zat hij alle jaren naast Ben Feringa, de latere winnaar van de Nobelprijs. Na de lagere school ging Wehkamp naar de

Van toen hij ook nog met zijn vader vergaderde in Amsterdam droeg de in Barger-Compascuum geboren vader "vies botsten letterlijk tegen elkaar op", zegt Gré Wehkamp. „Ik wilde naar het toilet en Wim kwam daar net vandaan. Na de botsing kreeg ik van hem een glas drinken. Het voelde meteen vertrouwd. Wim was een leuke jongen en zag er goed uit. Beslist geen brancieschopper. We zijn nooit meer bij elkaar weg gegaan.”

Wim Wehkamp werd op 6 november 1950 geboren in Barger-Compascuum en groeide op in een gezin met vijf kinderen. „Vier jongens en één meisje, Leny. Wim was de oudste van de jongens”, zegt broer Henk. Muziek speelde een belangrijke rol in het gezin. Na het eten werd geregeld de gitaar gepakt en werden er samen liedjes gezongen. Vader Herman was postbode, dingent van verschillende koren en organist in de plaatselijke Sint Theresiakerk. Al gauw trad Wim Wehkamp in de voetsporen van zijn vader. Op zijn 14de nam hij al zitting achter het kerkorgel om een koor te begeleiden.

https://youtu.be/JDSRU4IOVbU?i=0_fc9E9TC9Vu0&t=4

Als katholieke jongen ging Wim Wehkamp uiteraard ook naar de Sint Theresiaschool. Daar zat hij alle jaren naast Ben Feringa, de latere winnaar van de Nobelprijs. Na de lagere school ging Wehkamp naar de

Van toen hij ook nog met zijn vader vergaderde in Amsterdam droeg de in Barger-Compascuum geboren vader "vies botsten letterlijk tegen elkaar op", zegt Gré Wehkamp. „Ik wilde naar het toilet en Wim kwam daar net vandaan. Na de botsing kreeg ik van hem een glas drinken. Het voelde meteen vertrouwd. Wim was een leuke jongen en zag er goed uit. Beslist geen brancieschopper. We zijn nooit meer bij elkaar weg gegaan.”

Wim Wehkamp werd op 6 november 1950 geboren in Barger-Compascuum en groeide op in een gezin met vijf kinderen. „Vier jongens en één meisje, Leny. Wim was de oudste van de jongens”, zegt broer Henk. Muziek speelde een belangrijke rol in het gezin. Na het eten werd geregeld de gitaar gepakt en werden er samen liedjes gezongen. Vader Herman was postbode, dingent van verschillende koren en organist in de plaatselijke Sint Theresiakerk. Al gauw trad Wim Wehkamp in de voetsporen van zijn vader. Op zijn 14de nam hij al zitting achter het kerkorgel om een koor te begeleiden.

https://youtu.be/JDSRU4IOVbU?i=0_fc9E9TC9Vu0&t=4

Als katholieke jongen ging Wim Wehkamp uiteraard ook naar de Sint Theresiaschool. Daar zat hij alle jaren naast Ben Feringa, de latere winnaar van de Nobelprijs. Na de lagere school ging Wehkamp naar de

Van toen hij ook nog met zijn vader vergaderde in Amsterdam droeg de in Barger-Compascuum geboren vader "vies botsten letterlijk tegen elkaar op", zegt Gré Wehkamp. „Ik wilde naar het toilet en Wim kwam daar net vandaan. Na de botsing kreeg ik van hem een glas drinken. Het voelde meteen vertrouwd. Wim was een leuke jongen en zag er goed uit. Beslist geen brancieschopper. We zijn nooit meer bij elkaar weg gegaan.”

Wim Wehkamp werd op 6 november 1950 geboren in Barger-Compascuum en groeide op in een gezin met vijf kinderen. „Vier jongens en één meisje, Leny. Wim was de oudste van de jongens”, zegt broer Henk. Muziek speelde een belangrijke rol in het gezin. Na het eten werd geregeld de gitaar gepakt en werden er samen liedjes gezongen. Vader Herman was postbode, dingent van verschillende koren en organist in de plaatselijke Sint Theresiakerk. Al gauw trad Wim Wehkamp in de voetsporen van zijn vader. Op zijn 14de nam hij al zitting achter het kerkorgel om een koor te begeleiden.

https://youtu.be/JDSRU4IOVbU?i=0_fc9E9TC9Vu0&t=4

Als katholieke jongen ging Wim Wehkamp uiteraard ook naar de Sint Theresiaschool. Daar zat hij alle jaren naast Ben Feringa, de latere winnaar van de Nobelprijs. Na de lagere school ging Wehkamp naar de

In bijlage 1 vindt u meer informatie over hoe u een video op YouTube of een audiobestand op Spotify kunt publiceren. En hoe u de link naar de video ophaalt om in uw tekst in te sluiten. Een op deze manier ingesloten (ook wel embedded) YouTube-video ziet er als volgt uit de website:

Tijdens het schrijven van de teksten kunt u een voorbeeld van de pagina bekijken. U kunt de pagina echter niet zelf publiceren. Als de pagina gereed is, dient u een goedkeuringsverzoek bij het bedrijfsbureau van de LOB in via de knop Goedkeuring. De LOB voert een controleslag uit en zet, bij akkoord, de pagina live. Dit is omdat de LOB eindverantwoordelijk is voor de tekst (niet voor het beeldmateriaal).

L. Afbeeldingen

Door op het plusje te klikken in dit blok kunt u maximaal 6 foto's uploaden en hier een tekst bij te zetten. Dit onderschrift geldt voor alle foto's. Er kan geen bijschrift per foto worden gemaakt.

Dat zou er als volgt uit kunnen zien:

Tijdens het bekijken van het voorbeeld van het verhaal ziet u de foto's verkleind boven aan het verhaal staan. Als u op een foto klikt, zullen ze vergroten. Door rechts in de vergrote foto op het witte pijltje te klikken, kunt u door de foto's heen scrollen.

Noot

Foto's genomen met bijvoorbeeld uw telefoon kunnen soms wel 6 mb groot zijn. Daardoor zou de benodigde websiteruimte voor het LOB vlug uit zijn jasje barsten. Daarom worden uw foto's bij het uploaden automatisch gecomprimeerd tot 30 KB zonder aan kwaliteit te verliezen.

M. Bekijk een voorbeeld van uw verhaal

Tijdens het invullen van de hierboven genoemde blokken kunt u steeds een voorbeeld bekijken van hoe dit er op de website uit komt te zien. U kunt zoveel proberen als u wilt, niemand van buitenaf (anders dan de website beheerder van het LOB) kan de pagina inzien totdat deze gepubliceerd is.

N. Het verhaal van uw overledene plaatsen

Het plaatsen van het verhaal wordt door de LOB gedaan. U gaat hiervoor naar het blok 'Tekst schrijven en wijzigen' en klikt op het blokje rechts bovenin dit blok op 'Wijzigen'.

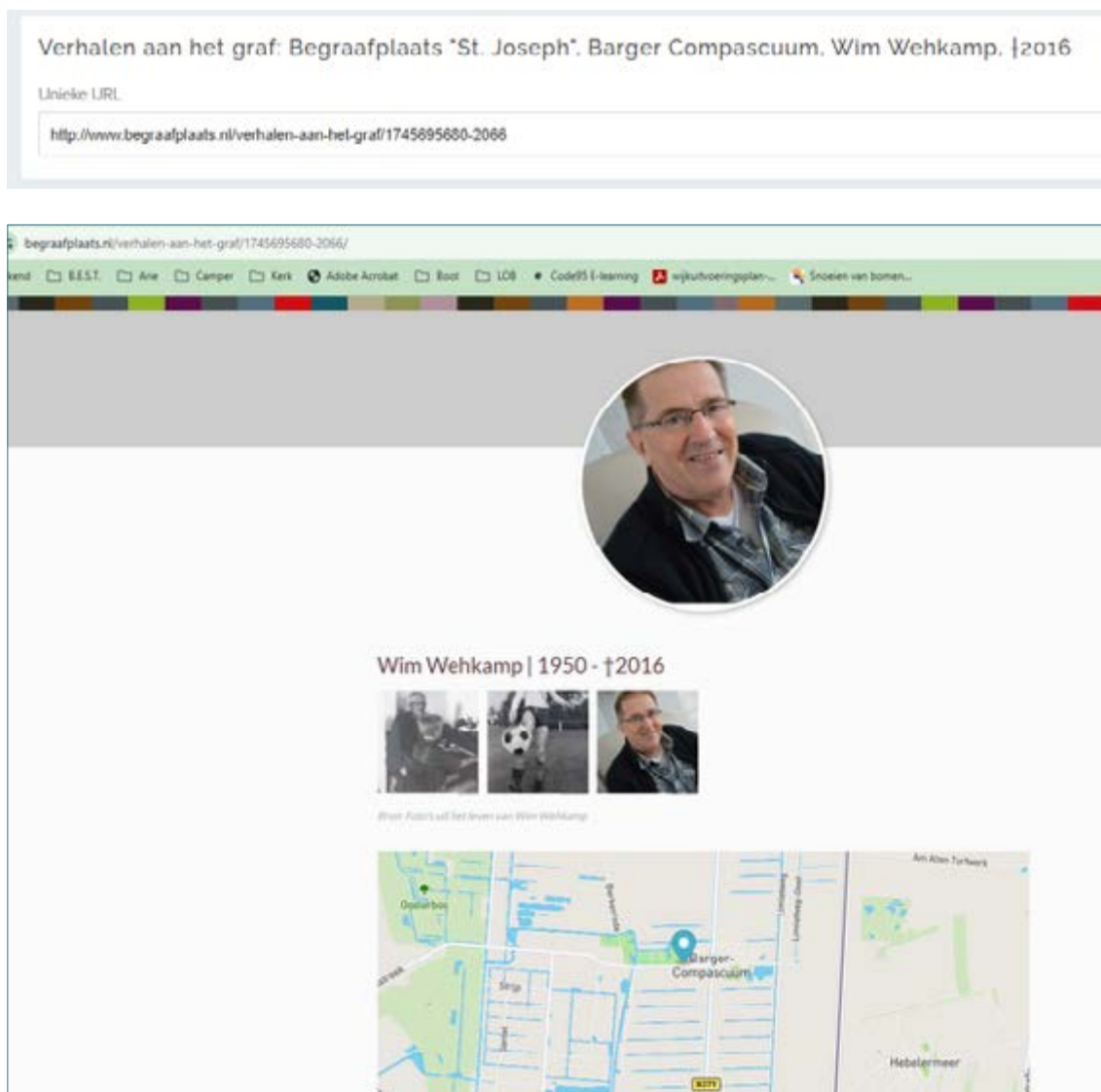
Hier vindt u de knop 'Indienen ter goedkeuring'. (Wilt u de tekst toch nog niet indienen? Klik dan op de knop links Terug naar het overzicht).

INDIENEN TER GOEDKEURING

Na het indienen hoeft u niet met de LOB te bellen of te e-mailen; de medewerkers van het bedrijfsbureau krijgen automatisch bericht zodra u op deze knop drukt. Ze proberen binnen drie werkdagen te reageren. Zodra uw verhaal is goedgekeurd, ontvangt u automatisch een e-mail op het e-mailadres dat staat genoteerd bij de algemene contactgegevens van uw lidmaatschap.

Zodra de pagina is goedgekeurd, is deze ook te vinden op het web. U kunt nu via uw inlogpagina de URL van het verhaal vinden t.b.v. de QR-code.

Na het in uw browser plakken ziet u direct al de gepubliceerde pagina:

4.3. Algemene opmerkingen voor als het niet lijkt te werken

- We nodigen u uit om 'vooral te beginnen'. U kunt door het 'gewoon te doen' en van alles uit te proberen, de LOB website niet vernielen. Bekijk continue na het aanpassen wat een blok doet met de webpagina.
- U zult uitvinden dat een voor- achternaam ingevuld in het veld Voornaam dezelfde uitkomst geeft als wanneer u de voor- en achternaam in het veld achternaam zet, of als wanneer u de voor- en achternaam netjes in twee velden zet.
- Als u later een tekst opgeeft onder de 6 geüploade foto's, wil het systeem dat pas verwerken nadat u in het blok tekst iets heeft gewijzigd, bijvoorbeeld een extra spatie, en dat heeft opgeslagen.

Tip: doe dit direct de eerste keer en zonder fouten.

- Soms ziet u de pagina maar ontbreken de foto's (de profielfoto en/of de eventueel geüploade foto's). Dit komt dan doordat u niet op de knop heeft gedrukt dat de foto's vrij van rechten zijn.
- Het kan zijn dat de uitsnede van de foto er niet goed uit ziet. Dit kan komen doordat de verhoudingen van de foto (hoogte en breedte) niet goed past. Meestal bent u vergeten om na het uploaden de rechter balk verticaal omhoog of omlaag te schuiven in de foto.
- U kunt onbeperkt verhalen bij het graf pagina's maken op uw eigen webpagina.

Gebruik de site van het LOB alleen voor verhalen bij het graf

Het is de bedoeling om de verhalen bij het graf te delen met geïnteresseerden. Het is niet de bedoeling om deze functionaliteit voor andere doeleinden te gebruiken. Als u de functie gebruikt voor een ander type informatie, dan zal de LOB deze pagina's niet goedkeuren of publiceren.

4.4. Helpdesk LOB

Deze handleiding, en vooral het stappenplan, is geschreven met als uitgangspunt de zelfredzaamheid bij de LOB-leden. Het kan echter zijn dat u een vraag heeft of ergens niet helemaal uitkomt. Hiervoor kunt u het welbekende pad volgen door een mail te sturen naar het LOB-bedrijfsbureau via lob@begraafplaats.nl met daarin uw vraag c.q. opmerking. De leden van het bedrijfsbureau reageren binnen drie werkdagen op uw bericht.

Mocht de vraag van zodanige (technische) moeilijkheid zijn dat wij er zelf geen antwoord op hebben, dan brengen we u in contact met de tweedelijns helpdesk. Zo zorgen we ervoor dat u verder kunt in het proces.

Mocht u opmerkingen hebben over de inhoudelijke tekst van de handleiding, dan ontvangen wij deze ook graag van u. Als hiertoe aanleiding is, dan passen we de (digitale) handleiding op de LOB-website aan, zodat andere leden hiermee hun voordeel kunnen doen. Alvast bedankt.

TIPS OM EEN SUCCES TE MAKEN VAN VERHALEN VIA QR-CODES

Bij het plaatsen van QR-codes op een begraafplaats zijn er enkele praktische en technische aspecten waar rekening mee gehouden moet worden om het project tot een succes te maken.

Beschikbaarheid van internet op de begraafplaats

Om te beginnen is de vraag of er internet beschikbaar is op de begraafplaats. Heeft uw begraafplaats een wifinetwerk dat door bezoekers gebruikt kan worden? Zo niet, hoe is de kwaliteit en stabiliteit van de mobiele internetverbinding? Vooral in landelijke gebieden of plekken met veel bomen en hoge monumenten kan het signaal zwak zijn. Dit kan ervoor zorgen dat als bezoekers de QR-codes scannen, de webpagina's niet laden.

Vindbaarheid

Een QR-code is nutteloos als bezoekers hem niet opmerken, niet weten waar ze moeten zoeken of niet weten met welk doel de QR-codes daar geplaatst zijn. Attendeer bezoekers daarom op de QR-codes op de begraafplaats. Bijvoorbeeld op de informatieborden of in eventuele flyers of folders van de begraafplaats. Plaats hier ook een korte instructie bij hoe de QR-codes gescand kunnen worden (zie bijlage 3).

Daarnaast speelt de presentatie van de QR-codes een grote rol in het succes ervan. Plaats de QR-codes daarom op logische en zichtbare plekken, bijvoorbeeld op informatieborden bij de ingang of op discrete bordjes bij het graf of monument waar het bij hoort. Als er meerdere QR-codes op de begraafplaats zijn, kan een overzichtskaart helpen om bezoekers te begeleiden naar de locaties waar ze extra informatie kunnen vinden.

Foto: Stichting Begraafplaatsen Oosterwolde & Fochteloo

In hoofdstuk 8 meer over de promotie.

Uitbreiden, actualiseren en continuïteit

Voordat u begint met het introduceren van QR-codes op de begraafplaats is het goed om na te denken over het vervolg. Mocht u QR-codes inzetten voor een enkele verwijzing naar uw website of een donatie via de bank, dan is die vraag minder relevant.

Maar wilt u starten met één of enkele verhalen van overledenen? En die verhalen via een QR-code toegankelijk maken voor bezoekers? Vraagt u zich dan af wie verantwoordelijk is voor de uitbreiding van het aantal verhalen en wie dat binnen uw organisatie op zich kan nemen. Ook als die persoon slechts contactpersoon is voor een andere persoon die verhalen aanlevert (historicus, historische vereniging, dorpsarchief enzovoort), dan is het toch goed wanneer iemand (binnen uw organisatie) de rol van beheerder van dit project op zich neemt.

Ook is er aandacht nodig voor eventuele noodzakelijke aanpassingen van de tekst: wie neemt dat op zich?

En tenslotte moet dat niet beperkt zijn tot één persoon nú, maar ook in de toekomst en voor anderen: leg inloggegevens van websites vast, documenteer de procedure van het aanmaken en plaatsen van QR-codes en stel een lijst van eventuele contactpersonen samen waarmee verhalen tot stand zijn gekomen.

HOOFDSTUK 5

INZETTEN VAN QR-CODES OP DE BEGRAAFPLAATS VOOR GEVORDERDEN

Heeft u al ervaring met QR-codes, bent u technisch aangelegd of wilt u graag een stapje verder gaan met het inzetten van QR-codes op uw begraafplaats en uw mogelijkheden uitbreiden? In dit hoofdstuk kijken we naar meer geavanceerde mogelijkheden. Denk aan het delen van informatie op een website in eigen beheer, het maken van wandelroutes in Google My Maps en het integreren van multimediacontent. Deze sectie is ideaal als u het gebruik van QR-codes wilt uitbreiden en optimaliseren voor een nog meer interactieve en informatieve ervaring voor bezoekers.

5.1. Website in eigen beheer

Organisaties die een eigen website hebben, kunnen ervoor kiezen om de verhalen niet (alleen) op de website van de LOB te plaatsen, maar (ook) op hun eigen website. Het voordeel van gebruik maken van de LOB-optie is dat er – behalve het doorlopen van het in deze handleiding gegeven stappenplan – geen specifieke kennis vereist is. Gebruikers zonder technische kennis van websites kunnen er dus ook mee werken. Er zijn ook geen extra kosten aan verbonden.

Maar, gebruik maken van de LOB-service kent enkele beperkingen die bij een eigen website wegvallen. Zo kunnen er bij de LOB maximaal 7 afbeeldingen worden geüpload: één zogenoemde profielfoto en zes andere willekeurige afbeeldingen. Bovendien worden deze afbeeldingen allemaal bovenaan de pagina met het verhaal getoond. Plaatst u de verhalen op een website in eigen beheer, dan kan een afbeelding geplaatst worden bij de tekst waar de afbeelding betrekking op heeft. Tenslotte kan bij de LOB-optie slechts één tekstregel worden toegevoegd als omschrijving voor alle afbeeldingen samen.

Als uw organisatie al een eigen website heeft en u daar de verhalen op wilt plaatsen, dan heeft u meer mogelijkheden. Wordt de eigen website ook in eigen beheer onderhouden, dan zal er voor het toevoegen van verhalen zelfs geen enkele belemmering zijn. De webmaster weet dan hoe hij de verhalen, met afbeeldingen en dergelijke, kan toevoegen aan de eigen website. Als het onderhoud van een eigen website uit handen is gegevens aan een externe webmaster, dan zijn er mogelijk extra kosten mee gemoeid om verhalen toe te voegen.

Wilt u verhalen aan uw eigen website toevoegen? Dan kunt ervoor kiezen om een menu-optie Verhalen toe te voegen. Deze knop verwijst dan naar een pagina waarop staat welke verhalen er voor die begraafplaats op de website staan. Klikken op de naam linkt dan door naar de webpagina met het verhaal.

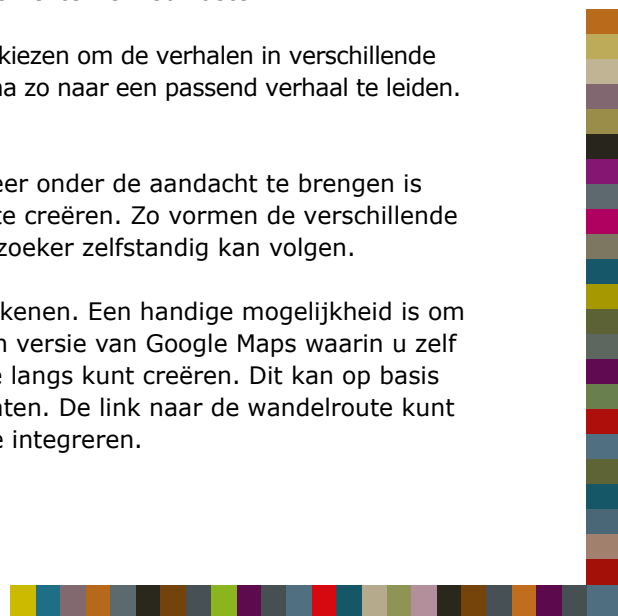
Hierbij is een gecombineerde optie ook mogelijk: u maakt dan op de LOB-site de verhalen aan en hoeft op de eigen website alleen maar een link te plaatsen naar de URL van het verhaal op de LOB-site. Dit beperkt ook de eventuele kosten van een externe webmaster.

Heeft u de website in eigen beheer? Dan kunt er ook voor kiezen om de verhalen in verschillende thema's te categoriseren om de bezoeker van de webpagina zo naar een passend verhaal te leiden.

5.2. Wandelroutes met Google My Maps

Een leuke manier om de verschillende QR-codes nog meer onder de aandacht te brengen is door een wandelroute langs de verschillende QR-codes te creëren. Zo vormen de verschillende QR-codes samen als het ware een rondleiding die de bezoeker zelfstandig kan volgen.

Een wandelroute kunt u op verschillende manieren uittekenen. Een handige mogelijkheid is om hierbij gebruik te maken van Google My Maps. Dit is een versie van Google Maps waarin u zelf locaties op een kaart kunt aanstippen en daar een route langs kunt creëren. Dit kan op basis van adres, maar ook op basis van geografische coördinaten. De link naar de wandelroute kunt u delen met bezoekers en de kaart kunt u in uw website integreren.

5.3. Verschillende soorten media: video, foto, audio

Om de verhalen die u deelt levendiger en meer divers te maken, kunt u er ook voor kiezen om, naast tekst en foto's, andere soorten media toe te voegen. Bijvoorbeeld video's uit of over het leven van een persoon, audiobestanden of zelfs podcasts. Dankzij de vele mogelijkheden online kan dit vaak al gratis en zonder veel technische kennis. In bijlage 1 delen we een aantal tips voor het publiceren van video's op YouTube en van audiobestanden of podcasts via Spotify.

Foto: Peter van Aalst.

5.4. Dynamische QR-codes

Als alternatief voor een gewone QR-code, kunt u ook gebruik maken van een dynamische QR-code. In het geval van een QR-code met een dynamische URL kunt u de locatie van de informatie, zoals het webadres, aanpassen zonder dat u de QR-code hoeft aan te passen. Dit kan handig zijn wanneer u uw website verhuist naar een nieuw webadres, of als er een foutje zit in een webadres waar een QR-code aan gekoppeld is. Goed om te weten, is dat als u uw verhaal via de website van de LOB publiceert, we het webadres zo hebben opgebouwd dat deze correct blijft, ook als u bijvoorbeeld de titel of inhoud van een verhaal aanpast. Hiermee zijn ze toekomstbestendig en is de noodzaak voor een dynamische QR-code klein.

Een bijkomend voordeel van dynamische QR-codes is dat de mogelijkheid heeft om in te zien hoe vaak een QR-code gescand wordt. Dit geeft u inzicht in het succes en bereik van uw QR-codes. Al met al is het gebruik van dynamische QR-codes onderhoudsvriendelijker en flexibeler dan een statische QR-code.

Mocht u graag een dynamische QR-code willen gebruiken, dan is het goed om er rekening mee te houden dat dit vaak een betaalde optie is van een online QR-code generator. Wilt u hiermee experimenteren dan zou u een kijkje kunnen nemen bij QRCodeChimp (<https://nl.qrcodechimp.com/>). Met de gratis versie van QRCodeChimp kunt u, op moment van schrijven (mei 2025), 10 dynamische QR-codes aanmaken. Wilt u meer dynamische QR-codes aanmaken? Dan moet u één van de betaalde opties kiezen. Maar naast QRCodeChimp zijn er ook veel andere partijen beschikbaar. We raden u dus aan om een online onderzoekje te (laten) doen voordat u voor een partij kiest die past bij uw wensen.

HOOFDSTUK 6

QR-CODES PLAATSEN EN ONDERHOUDEN

In dit hoofdstuk gaan we in op het plaatsen en onderhouden van de QR-codes. Zo blijft de informatie up-to-date blijft en de QR-codes blijven functioneren. In deze context is het belangrijk om de locatie van de QR-codes zorgvuldig te kiezen. Denk ook aan de langere termijn voor het beheer van de QR-code bordje en de updates van de achterliggende inhoud.

6.1. De fysieke locatie van de QR-codes: bordjes, grafmonumenten, plattegronden, gebouwen

Zoals eerder aangegeven kunt u ervoor kiezen de QR-code plaatjes op diverse manieren en plaatsen te bevestigen. Afhankelijk van het verhaal kiest u zelf voor de meest 'logische' plek. Is het een verhaal over een overledene, dan is plaatsen van de QR-code bij of op het graf een voor de hand liggende optie. Dit kan direct verlijmd op het grafmonument, mits de rechthebbende c.q. eigenaar van het monument hiermee instemt c.q. toestemming geeft. Een (houten of stalen) paaltje, bij het voeteneinde van het graf, met een schuine bovenzijde waarop het QR-code plaatje liggend wordt geschroefd of anderszins bevestigd, is mogelijk een betere keuze. Dit nodigt de bezoeker direct uit om te scannen.

Foto: Peter van Aalst

Gaat het verhaal over bijzondere flora en fauna op de begraafplaats, dan is plaatsing van het plaatje bij een specifieke boom, bloemenveld en/of geplaatst insectenhotel meer van toepassing. Dat geldt ook voor nadere informatie over een baarhuisje of de unieke architectuur van een aula op uw begraafplaats.

- Betreft het een themaroute of bijzondere gelegenheid (als dodenherdenking) dan is de aanvang van de route een logische plek van plaatsing.
- Wanneer u een plattegrond, of andere algemene informatie (verordening/reglement, tarieven, contactgegevens, enz.) wilt delen, dan ligt plaatsing in/op het mededelingen- of informatiebord bij de entree van de begraafplaats het meest voor de hand.

6.2. Hoelang werkt de QR-code?

QR-codes blijven functioneel zolang de link of informatie waarnaar ze verwijzen, beschikbaar blijft. Dit betekent dat een statische QR-code in principe oneindig lang blijft werken zolang de webpagina maar toegankelijk blijft. Er is geen vervaldatum voor de QR-code zelf, maar als de achterliggende website of informatie wordt verwijderd of de weblocatie (URL) van de informatie verandert, kan de QR-code onbruikbaar worden. Mocht u de verhalen via de website van de LOB publiceren, dan u hoeft u zich hier geen zorgen over te maken. Wel is het verstandig om jaarlijks de teksten even na te kijken om te controleren of de inhoud nog klopt of dat er ondertussen wijzigingen zijn.

6.3. Onderhoud en updates van de bordjes en de verhalen

Zitten ze nog vast?

Als de QR-codes eenmaal geplaatst zijn, is het verstandig om met enige regelmaat onderhoud te plegen. Ons advies is om regelmatig te controleren of alle bordjes nog bestaan en op de juiste plek staan. Als QR-code bordjes met constructielijm worden verlijmd op een grafmonument, zullen ze moeilijk te verwijderen zijn (door bijvoorbeeld 'derden'). Maar als ze op een los paaltje zijn geschroefd, kan dit anders zijn.

Zijn ze nog schoon?

Afhankelijk van het materiaal dat u kiest voor de bordjes, zal in de meeste gevallen weinig onderhoud nodig zijn aan de bordjes zelf. Toch kan het soms zijn dat na verloop van tijd de bordjes verslijten of minder goed leesbaar worden voor de scanner. Zeker als ze bijvoorbeeld onder een boom geplaatst zijn, kan het zijn dat ze groen uitslaan en schoongemaakt dienen te worden.

Wordt er geen misbruik van gemaakt?

Ook is het belangrijk om te realiseren dat er partijen zijn die misbruik maken van QR-codes. Zij plaatsen een andere QR-code over de door u geplaatste QR-code heen. Die code linkt dan naar een andere website (dan die van uzelf of de LOB), waar een betaling of bijdrage wordt verlangd, of een virus op de gebruikte smartphone of tablet wordt geplaatst. Het is daarom in ieders belang om regelmatig alle QR-codes te scannen om te controleren of ze nog naar de juiste pagina verwijzen. Dit is in het bijzonder relevant als u een QR-code aan het begin van uw begraafplaats gebruikt om een geldelijke bijdrage te vragen. Doordat ze een betaling verlangen, zijn ze bijzonder doelwit voor partijen die de QR-code vervangen voor de QR-code waarmee het geld naar een hele andere bankrekening overgeboekt wordt. Controleer deze dus altijd regelmatig!

HOOFDSTUK 7

ORGANISATIE & REALISATIE

Bij het inzetten van QR-code op uw begraafplaats komt veel kijken. Wie verzamelt de verhalen? Hoe organiseert u hulp, geld en middelen? En welke partijen zijn eigenlijk allemaal betrokken? In dit hoofdstuk bespreken we hoe u de benodigde hulp, middelen en financiële ondersteuning kunt organiseren voor het succesvol implementeren van QR-codes op de begraafplaats. We kijken naar de rol van interne medewerkers, vrijwilligers en andere betrokkenen die kunnen bijdragen aan het project. Daarnaast gaan we in op het vinden van bronnen voor verhalen, een essentieel onderdeel om de beleving voor bezoekers te verrijken. Dit hoofdstuk biedt praktische handvatten voor het effectief beheren van zowel mensen als middelen om het project duurzaam en succesvol te maken.

7.1. Inventarisatie

Voordat u daadwerkelijk met het project begint, raden we aan om een inventarisatie te maken van de beschikbare middelen die u heeft in de vorm van geld, tijd en (technische) kennis.

- Begin met het in kaart brengen van de bronnen die u tot uw beschikking heeft in de vorm van tijd, kennis en mankracht. Denk aan wat u intern beschikbaar heeft, maar ook aan eventuele externe hulpbronnen zoals vrijwilligers en partners. Door alles goed op een rijtje te zetten, kunt u bepalen wat realistisch is om intern uit te voeren en waar u mogelijk externe ondersteuning in kunt zetten.
- Inventariseer vervolgens de beschikbare financiële middelen. Heeft u al een budget, en zo niet, waar kunt u eventueel financiering vinden, bijvoorbeeld via subsidies of lokale fondsen?
- Breng ten slotte de benodigde materialen en technologie in kaart. Welke technische kennis en middelen heeft u al in huis? Wilt u gebruik maken van de optie voor het delen van verhalen via de LOB? Of heeft u al een eigen website waar u de QR-codes naar wilt laten verwijzen? En welke externe partijen of leveranciers zouden u kunnen helpen met de technische aspecten?

Een zorgvuldige inventarisatie helpt om het project effectief te plannen en ervoor te zorgen dat u de juiste middelen heeft om van start te gaan. In de volgende secties diepen we deze inventarisatie verder uit.

7.2. Hulp: intern, medewerkers, vrijwilligers

Bij het organiseren van het project is het belangrijk om duidelijk te bepalen welke hulp er intern beschikbaar is, welke medewerkers betrokken kunnen worden en of vrijwilligers ingeschakeld moeten worden. Intern kunt u kijken naar de beschikbare medewerkers binnen de organisatie, hun expertise en de tijd die ze kunnen bijdragen. Medewerkers kunnen helpen met de uitvoering van verschillende taken, zoals het beheren van de eigen website, het bestellen van QR-code bordjes, het schrijven van verhalen, het plaatsen en onderhouden van de bordjes, het onderhouden van contacten met rechthebbenden of het promoten van het project.

Daarnaast kunnen, afhankelijk van uw organisatie, ook vrijwilligers op diverse vlakken worden ingezet. Denk aan het verzamelen van verhalen of het plaatsen en onderhouden van QR-code bordjes. Vrijwilligers komen vaak uit de gemeenschap en brengen daardoor een persoonlijke betrokkenheid met zich mee.

Jack Ambriola en Maarten Noot, verhalenvertellers van de Verhalenroute en vrijwilligers bij de stichting Historische Grafmonumenten in Den Helder. Foto: Peter van Aalst.

Hoe de hulpvaardige inzet ook is samengesteld: communiceer duidelijk over de verwachtingen en verantwoordelijkheden van zowel medewerkers als vrijwilligers. Dat draagt bij aan een goede samenwerking en efficiënt verloop van het project. Neem in uw overweging ook altijd de continuïteit van het project mee: zijn desbetreffende personen ook op lange termijn beschikbaar en zo niet, hoe kan kennis dan overgedragen worden zodat het niet verloren gaat?

7.3. Partners: gemeente, stichting, bedrijven

Voor een breed gedragen en succesvol project is het aanbevolen om ook partners te zoeken die u kunnen ondersteunen bij het ontwikkelen en uitvoeren van het project. Hierbij kunt u denken aan de gemeente, stichtingen, historische verenigingen of lokale bedrijven

Stichtingen als waardevolle partner

Lokale stichtingen, vooral die met een focus op geschiedenis, cultuur of natuur, kunnen een waardevolle partner vormen. Zo kunnen ze inhoud leveren, zoals verhalen, historische gegevens of expertise over biodiversiteit. Bovendien zijn er binnen de stichting mogelijk ook leden of vrijwilligers die het leuk vinden om mee te werken aan het project. Daarnaast kan een stichting ook een partner vormen bij het aanvragen van subsidies of andere fondsenwerving. Of misschien willen ze er zelf wel in investeren!

Samenwerkingen met lokale bedrijven

Overweeg tenslotte ook om (lokale) bedrijven te betrekken bij het project. Dit kan gaan om partijen die inhoudelijk of technisch een bijdrage kunnen leveren, maar ook om een bedrijf dat wil sponsoren of het project wil promoten. Zo kan het zijn dat een lokale drukkerij openstaat voor het drukken van QR-code stickers of een flyer, en dat de lokale boekwinkel en bibliotheek de flyer wel op de balie willen leggen voor klanten om mee te nemen.

Wees creatief maar houd het behapbaar!

Al met al kunnen er vele verschillende partijen betrokken worden bij het ontwikkelen van de QR-codes op uw begraafplaats. Wees hierbij vooral creatief en kijk naar de mogelijkheden die er zijn in uw lokale netwerk. Door een breed netwerk van partners te betrekken, kunt u de QR-codes op uw begraafplaats niet alleen financieel, maar ook inhoudelijk en logistiek succesvol maken. Let wel op dat het behapbaar blijft: te veel verschillende partijen kan ook veel afstemming vereisen. Het is dan ook van belang om duidelijke afspraken te maken over de verantwoordelijkheden van elke partner.

7.4. Bronnen voor verhalen

Een belangrijk onderdeel van het project is het verzamelen van de verhalen en informatie die op uw webpagina moet komen waar de QR-code naar verwijst. Deze verhalen kunnen op verschillende manieren tot stand komen:

- Historische verenigingen en dorpsarchieven hebben vaak een website en/of periodiek uitkomend tijdschrift waarin verhalen over de lokale geschiedenis worden opgenomen. Daar zitten ongetwijfeld biografische schetsen tussen van personen die op de begraafplaats liggen. Soms zullen die verhalen ingekort of bewerkt moeten worden.
- Auteurs van lokale geschiedschrijving hebben vast ook over personen geschreven. Zij zijn vaak bereid toestemming te geven voor het overnemen van hun verhaal als aan een complete en correcte bronvermelding wordt gedaan.
- Gaat iemand binnen uw organisatie zelf verhalen samenstellen, dan is naast de hiervoor gegeven bronnen ook www.delpher.nl een welkome bron van informatie. U vindt daar een gratis online databank met gedigitaliseerde boeken, kranten, tijdschriften en radioberichten. Zoekopties op naam of plaats of datum maken het eenvoudig om gericht te zoeken, bijvoorbeeld naar een In Memoriam.

- Contact met nabestaanden kan informatie opleveren die elders niet te vinden is, bijvoorbeeld foto's en andere documenten en bestanden.
- Bij oorlogsgraven is de kans groot dat op www.oorlogsgravenstichting.nl informatie beschikbaar is evenals op de site www.arolsen-archives.org (informatie is beschikbaar in het Duits, Engels en Frans).

Oorlogsbegraafplaats Den Helder. Foto: Regina van de Berg

7.5. Subsidies en financiering

Het inzetten van QR-codes op de begraafplaats kan financieel al heel gemakkelijk, zeker als u gebruik maakt van de techniek die de LOB op haar website heeft ontwikkeld voor de LOB-leden. Toch kunnen kosten een belemmering zijn, zeker als uw begraafplaats klein is of als u het project groter aan wilt pakken. Gelukkig zijn er veel mogelijkheden voor financiering om de kosten van het ontwikkelen en onderhouden van de QR-codes te dekken. Ook hierom is het aanbevolen om te inventariseren welke partijen mogelijk een geschikte partner kunnen zijn.

- **Gemeentelijke subsidies en sponsors**

Veel gemeentes hebben specifieke subsidies voor projecten die bijdragen aan de cultuurhistorie van de regio of die de betrokkenheid van de gemeenschap vergroten. Ook stichtingen die zich richten op natuurbehoud, cultuur of erfgoed kunnen financiering verstrekken óf een goede partij vormen om een lokale of regionale subsidie mee aan te vragen. Daarnaast kunnen bedrijven geïnteresseerd zijn in sponsoring of samenwerkingsverbanden, zeker wanneer het project hen de mogelijkheid biedt om hun betrokkenheid bij de gemeenschap aan te tonen.

- **Betrokkenheid dankzij publieksfinanciering**

Wilt u nog meer draagvlak binnen de lokale gemeenschap creëren? Dan kunt u er ook voor kiezen om geld op te halen binnen het grote publiek. Publieksfinanciering (crowdfunding) kan een effectieve manier zijn om kleine bedragen van veel mensen te verzamelen, wat niet alleen helpt bij de financiering, maar ook de betrokkenheid vergroot.

HOOFDSTUK 8

PROMOTIE

Het succesvol inzetten van QR-codes op een begraafplaats hangt niet alleen af van de techniek en de verhalen, maar ook van de manier waarop u bezoekers informeert over het bestaan, doel en gebruik ervan. Promotie helpt om een breed publiek te bereiken en zorgt ervoor dat de QR-codes daadwerkelijk worden gescand. In dit hoofdstuk bespreken we verschillende manieren om dit te realiseren.

Hoe zorgt u ervoor dat anderen uw QR-codes vinden?

Bezoekers moeten weten dat er QR-codes aanwezig zijn en begrijpen wat ze ermee kunnen doen. Duidelijke bewegwijzering, informatieborden en een korte uitleg op de website van de begraafplaats kunnen hierbij helpen. Overweeg om op centrale plekken een bord te plaatsen met uitleg over het gebruik van de QR-codes en de toegevoegde waarde van de verhalen.

Fysieke flyers, brochures en folders

Drukwerk blijft een manier om bezoekers te informeren. Een kleine flyer of folder met een korte uitleg en een plattegrond waarop QR-codes staan aangegeven, helpt bezoekers om de interactieve elementen van de begraafplaats te ontdekken. Deze materialen kunnen worden neergelegd bij de ingang, bij lokale VVV-kantoren, de bibliotheek, in buurtcentra of in winkels.

Rondleidingen en evenementen

Als er rondleidingen of herdenkingsbijeenkomsten op de begraafplaats worden georganiseerd, is dit een uitgelezen kans om de QR-codes onder de aandacht te brengen. Gidsen kunnen bezoekers tijdens een tour wijzen op de mogelijkheid om via de codes meer verhalen te ontdekken. Ook bij herdenkingen kan een QR-code gekoppeld aan een verhaal extra verdieping bieden. Of maak de begraafplaats onderdeel van een wandelroute, zoals in Den Helder tijdens de Halve van Den Helder. Personages werden daar ook, in theatervorm, tot leven gebracht.

Foto: Regina van de Berg

Foto: Ilse Kootkar.

Foto: Ilse Kootkar. Een selfie maken met Dorus Rijkers, de beroemde zeeredder die rust op de Algemene begraafplaats Den Helder.

Artikel in het Dagblad van het Noorden over de Verhalen aan het graf van RK Parochie Maria Hertogin van Drenthe. (18 februari 2024, door Jan Willem Horstman).

Artikel in lokale kranten

Lokale media vormen een waardevolle bron om aandacht te genereren voor het project. Een artikel in een lokale of regionale krant of een online nieuwsplatform kan het bredere publiek informeren over de toevoeging van QR-codes en de verhalen die ze ontsluiten. Interviews met betrokkenen, zoals historici of nabestaanden, kunnen de waarde van het project extra benadrukken. Zeker als het leuke, bijzondere en unieke wetenswaardigheden betreffen.

E-nieuwsbrief

Heeft uw begraafplaats of een betrokken organisatie een e-nieuwsbrief? Dan is dit een ideale manier om bestaande geïnteresseerden op de hoogte te brengen. In de nieuwsbrief kan een korte introductie over het project worden opgenomen, eventueel met een link naar een pagina met meer uitleg en voorbeelden. Zeker via de e-mail is die leuk en gemakkelijk te maken.

Sociale media

Platforms zoals Facebook, Instagram en LinkedIn bieden uitstekende mogelijkheden om een breed publiek te bereiken. Foto's van bijzondere graven, korte fragmenten uit verhalen en interviews met nabestaanden of onderzoekers kunnen via sociale media gedeeld worden. Hierbij kunt u ervoor kiezen een eigen of nieuw sociale media-account op te zetten, of gebruik te maken van een bestaand account van uw begraafplaats of een betrokken partij. Zo heeft uw gemeente mogelijk een sociale media-account waar dergelijk nieuws uit de gemeente op gedeeld kan worden. En wist u dat er Facebookgroepen zijn rond begraafplaatsen? Daar zit uw publiek!

Door deze verschillende promotiestrategieën te combineren, vergroot u de kans dat bezoekers de QR-codes vinden en gebruiken. Door de promotie ook na de start van het project door te zetten, blijft het project een blijvende impact hebben.

AFSLUITING

U heeft op de voorgaande pagina's kennis kunnen nemen van de vele aspecten die aan de orde (kunnen) komen bij dit project, om verhalen en informatie digitaal te ontsluiten en QR-codes op uw begraafplaats te plaatsen. De LOB hoopt van harte dat de verstrekte informatie bijdraagt aan een succesvolle start van uw project binnen uw organisatie.

Ons advies aan u is om, met de instructies in de hand, aan de slag te gaan. En om stap voor stap het beschreven plan in de handleiding te volgen. Heb vertrouwen: er kan niets misgaan! Dus ga naar uw eigen webpagina op het ledendeel van de LOB-website en maak een verhaal aan. Probeer een foto te laden, een tekst op te stellen en/of de gps-coördinatoren te noteren.

U zult zien dat u steeds meer vertrouwen krijgt en er trots ontstaat: u kunt dit realiseren! En daarmee een bijdrage leveren aan het vergroten van de beleving van bezoekers op uw begraafplaats.

Veel succes toegewenst.

BIJLAGE 1

HANDLEIDINGEN VOOR (MEER) GEVORDERDEN. YOUTUBE & SPOTIFY

Video's publiceren via YouTube

Wilt u video's bij uw verhalen plaatsen? Dan kunt u daarvoor gebruik maken van YouTube. Op YouTube kunt u gratis een eigen kanaal aanmaken. Hier kunt u vervolgens uw video's publiceren en deze ofwel publiek inzichtelijk maken of alleen voor personen met een directe link. De link naar de video kunt u vervolgens toevoegen aan het verhaal op de website van de LOB of op uw eigen website.

Als u hiermee aan de slag wilt gaan, raden we u van harte aan om de video bij deze link te bekijken:

<https://www.youtube.com/watch?v=neBkNf60EKI>

De dames in de video leggen u stap voor stap uit hoe u een eigen kanaal kunt maken en een video kunt publiceren. Maar er zijn online ook andere goede video's en artikelen beschikbaar met stap voor stap instructies. Houdt er ook rekening mee dat hoe YouTube er precies uit ziet, regelmatig verandert. Ziet uw YouTube pagina er heel anders uit dan wat in de video getoond wordt? Dan kan het handig zijn om naar een recentere uitlegvideo te zoeken.

Een link van YouTube ophalen en aan een verhaal toevoegen

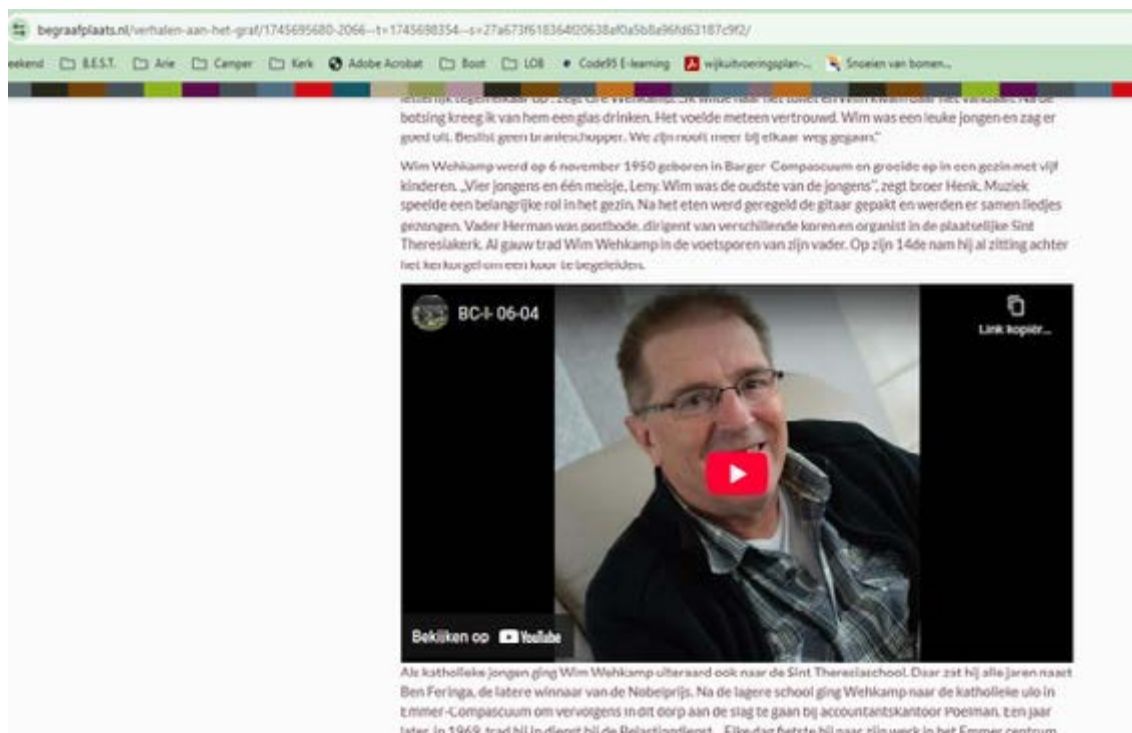
Als u een YouTube filmpje wilt toevoegen aan uw verhaalpagina, dan kunt u dat doen door de link in de tekst te plaatsen (zie hoofdstuk 4). De link voor het filmpje krijgt u door naar YouTube te gaan:

Klik onder het YouTube filmpje op de knop delen. Vink de optie **Beginnen bij aan**.

Klik vervolgens op de knop kopiëren. Door op **Beginnen bij aan** te klikken, voorkomt u dat bezoekers eerst met reclame van YouTube worden geconfronteerd voor ze de video kunnen bekijken. Als u hier even mee speelt ziet u dat het laatste gedeelte van de link aangeeft op hoeveel seconden het afspelen van het filmpje moet beginnen.

Ga vervolgens terug naar de websitepagina waar u de link wilt toevoegen. Plak de link op de gewenste plek in de tekst. Een op deze manier ingesloten (ook wel embedded) YouTube filmpje zit er als volgt uit de website:

Een Spotifylink naar een audiofragment kunt u op dezelfde manier insluiten in uw tekst.

Podcasts publiceren met Spotify

U kunt ook een link in uw verhaal toevoegen, van Spotify link naar een podcast. Onderstaand treft u twee links aan naar een korte, eenvoudige en Nederlandstalige uitleg voor het aanmaken van een Spotify account (indien u hier nog niet over beschikt) en het vervolgens laden van het betreffende bestand c.q. het plaatsen van een podcast op Spotify.

<https://www.podcastfeed.nl/blog/podcast-uploaden-spotify/>

<https://www.voicerevolution.nl/podcast-op-spotify/>

BIJLAGE 2

QR-CODEBORDJES BESTELLEN

U kunt uw QR-code bordjes bij veel verschillende bedrijven bestellen. We raden u dan ook aan om onderzoek te doen naar wat passend is bij uw locatie en wensen. Maar om u vast op weg te helpen delen we graag twee opties met u. Het bestellen van de QR-code bordjes regelt u zelf zonder tussenkomst van de LOB en rekent u ook zelf met het gekozen bedrijf af. De LOB heeft daar geen enkele verantwoordelijk in.

AB Workwear

QR-codes bestellen kan via AB Workwear. Dit bedrijf is gevestigd in De Blesse, in de buurt van Steenwijk, en levert de bordjes voor de begraafplaatsen van De Stichting Begraafplaatsen Oosterwolde en Fochteloo. De prijs voor het plaatje dat daar gebruikt wordt is € 7,00 per stuk (prijspeil en informatie 2025) exclusief verzendkosten. De verzendkosten zijn afhankelijk van het aantal en het gewicht van de verzending.

Het betreft:

Steenwijkerweg 59
Tel: 06 1524 8412

AB Workwear

8397LB De Blesse
www.abworkwear.com

Onlinenummer.com

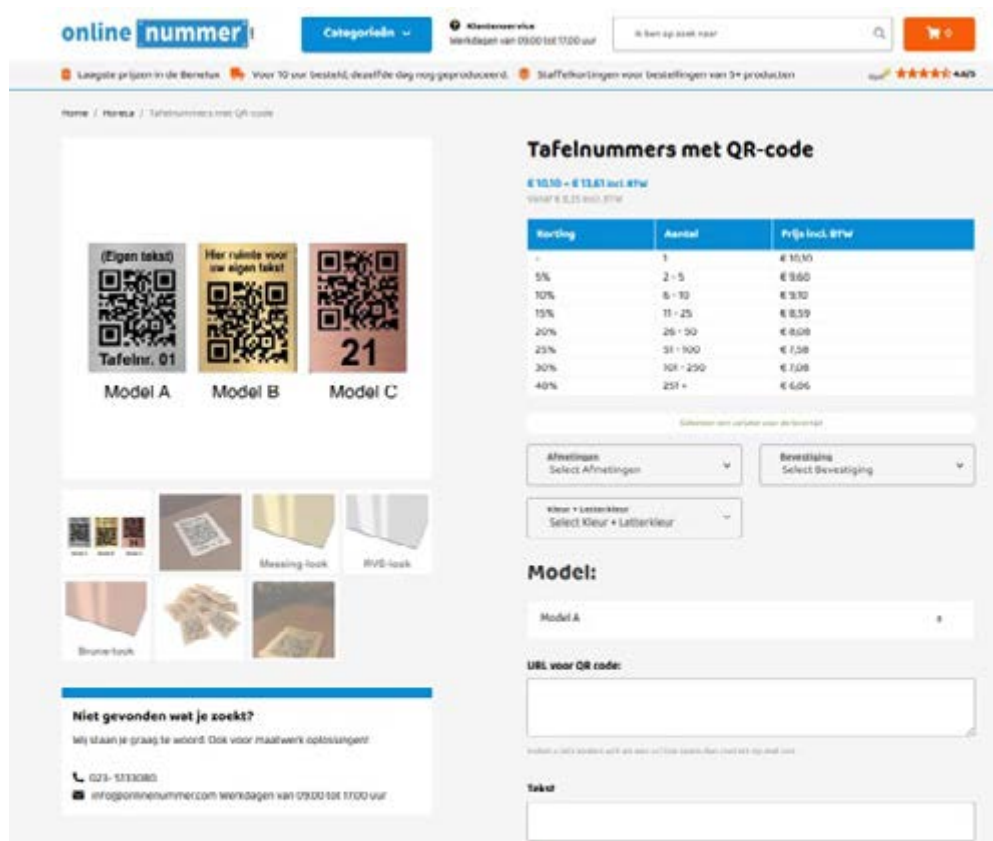
Een makkelijke manier om QR-codebordjes te bestellen is bij de webwinkel Onlinenummer.com. Dit is in het bijzonder een geschikte partij als u meerdere plaatjes tegelijkertijd wilt bestellen. De website is simpel en ze zijn relatief goedkoop. Er zijn mogelijkheden voor verschillende materialen en bevestigingsopties. Bovendien hebben ze een goede telefonische helpdesk voor als u vragen heeft of meerdere bordjes tegelijkertijd wilt bestellen. Ze staan open voor maatwerk en denken goed mee. We raden u aan voor meer informatie over de mogelijkheden een kijkje te nemen op de website.

Het betreft:

Tel: 023 513 30 80 - <https://www.onlinenummer.com>

Bestellen bij Onlinenummer.com

1. Open de website en navigeer naar horeca > tafelnummers met QR-code. Dit ziet er ongeveer zo uit:

2. Kies in het blok afmetingen de maat van het bordje.
3. Kies in het blok bevestiging zelfklevend om een bordje zonder schroefgaten te krijgen, of om het te plaatsen met constructielijm. Wilt u het bordje met schroeven bevestigen, kies dan voor de opties 'gaatjes'.
4. Kies in het blok Kleur en letterkleur wat u wenst.
5. Kies het model dat u wilt bestellen. Ons advies is om te kiezen voor Model A. Hier kunt u bij Eigen tekst (boven de QR-code) de naam van uw begraafplaats opgeven. Dan komt er boven het bordje bijvoorbeeld "St. Joseph begraafplaats" te staan.
6. URL voor QR-code: deze vindt u op de webpagina van de LOB. Wilt u meerdere bordjes in één keer bestellen? Vul dan in plaats de URL het volgende in: "Deze worden in een separate mail naar de helpdesk verzonden". De verschillende URL's kunt u dan deze aanleveren in een Excelsheet of Word-document. Neem voordat u dit doet, wel even contact op met de klantenservice.
7. Vul in het blok Tekst de gewenste tekst in. Bijvoorbeeld "St. Joseph begraafplaats" en het grafnummer "BC-A-01-21" of de naam van de overledene bijvoorbeeld. Hier is veel maatwerk mogelijk, bellen met de klantenservice werkt goed en helpt u graag op weg.
8. Kies het gewenste bevestigingssetje, of kies voor 'geen' als u geen bevestigingssetje wilt ontvangen.

Tip: Er zijn staffelkortingen voor als u meer dan 5 stuks bestelt. De opstartkosten van een order zijn eenmalig. Bij afname van bijvoorbeeld 10 stuks komt u al rond de € 10,92 per QR-codebordje/plaatje uit.

BIJLAGE 3

EEN QR-CODE SCANNEN

In deze handleiding delen we stap voor stap hoe u een QR-code kunt scannen met uw smartphone of tablet.

QR-code scannen met de camera-app op een smartphone

De meeste nieuwere telefoons kunnen een QR-code scannen via de camera-app.

Dit werkt als volgt:

1. Open de camera-app op uw telefoon.
2. Zorg dat de camera aan de achterkant van uw telefoon geselecteerd is en breng de QR-code in beeld.
3. Als de camera de QR-code als zodanig herkent, zal binnen een paar seconden een melding op het scherm komen.
4. Tik de melding aan. De webpagina of informatie waar de QR-code naar verwijst, zal nu openen.

Mocht u specifiekere informatie willen hebben over hoe u een QR-code kunt scannen met het type telefoon dat u heeft, dan kunt u het best zoeken naar "QR-code scannen met [merk en model van uw telefoon]" op Google of YouTube.

QR-code scannen met een QR-code scanner

Sommige telefoons kunnen geen QR-codes scannen via de camera-app. Dit is vaak het geval bij oudere of eenvoudige telefoons. In dat geval kan de bezoeker een QR-code scanner installeren. In de meeste gevallen is dit gratis.

1. Open de App Store (voor iPhone) of Google Play Store (voor Android).
2. Zoek op één van de volgende termen en installeer een app:
 - a. QR-Code & Barcode Scanner
 - b. QR-Code Scanner
 - c. QR-Code scanner & reader
3. Wanneer de app is geïnstalleerd, kunt u deze openen en een QR-code scannen. In de meeste gevallen zal dit lijken op hoe u een QR-code scant met de camera-app op uw telefoon, alleen gebruikt u de QR-code app in plaats van de camera-app. Zie het "QR-code scannen met de camera-app" voor een stappenplan.

Lukt het niet om een QR-code te scannen?

Als het niet lukt om een QR-code te scannen, dan kan dit verschillende oorzaken hebben. Zo kan het zijn dat de instellingen van uw telefoon aangepast moeten worden om te zorgen dat u met uw camera een QR-code kunt scannen of dat de QR-code app toegang tot de camera heeft.

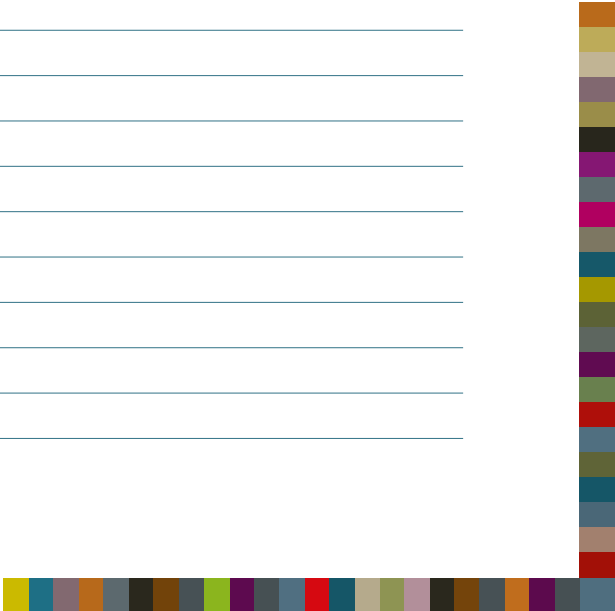
Het kan ook dat het besturingssysteem van uw telefoon verouderd is en u eerst updates moet installeren. Ten slotte kan het zijn dat uw camera niet schoon is, of dat de QR-code niet scherp is, te klein is, te ver weg is, of vies is. Mocht het niet lukken om een QR-code te scannen, dan is het verstandig om deze punten eerst even te controleren.

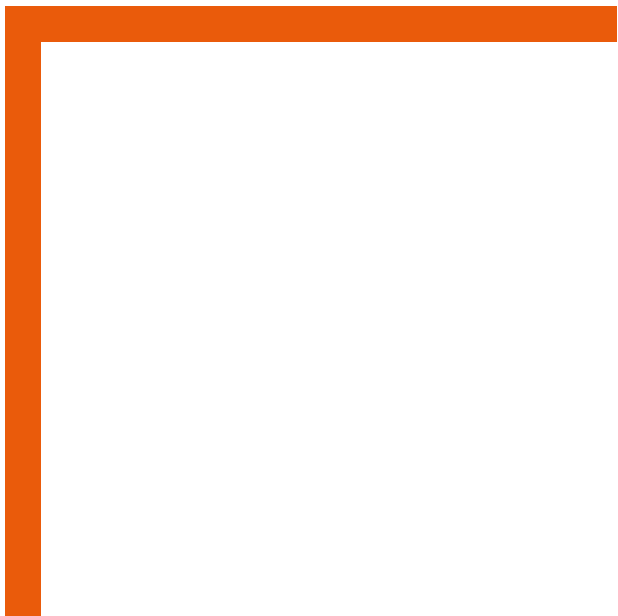
Kunt u een QR-code scannen zonder mobiele telefoon?

Behalve met een smartphone, kunt u een QR-code ook scannen met een tablet of iPad. Dat werkt in principe op dezelfde manier als het scannen met een telefoon. Heeft u geen smartphone, tablet of iPad, dan kunt u het webadres waar de QR-code naar verwijst ook intypen in de webbrowser op een computer. In dat geval moet het webadres natuurlijk wel eerst bij u bekend zijn.

NOTITIES

Lined area for notes, consisting of 30 horizontal blue lines.

Landelijke Organisatie van Begraafplaatsen

